

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:
 1-hasabos petit sor egyszer 20 fill.
 Minden következőnél 18 fill.
 Nyolctar sor 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda-Részvény-
 Társaság
 József főherczeg-utca 22 sz.
 TELEFON-SZÁM: 45.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, március 14.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Ez — Arad.
- A fiókobstrukció vége.
- Arad — Temesvárott.
- A szabadság napja.
- Román népgyűlés Aradon.
- Elítélt aradi magánhivatalnok.
- Új postahivatal Aradon.
- Polónyi megnyilatkozott.
- Bánffy — Gross-Oesterreich ellen.
- Kétnapos közgyűlés.
- A minorita generális Aradon.
- A szófal gyilkossága.
- Vasutkérdések.
- Tárca: Legenda. Irta: Jules Lemaitre.

Ez — Arad.

Arad, március 13.

Ez az alig száz ember és a hónapok-
 nak ez az egy-két délutánja: ez Arad.
 Aki meg akar bennünket ismerni, ezen a
 tükrön át néz meg, aki a szavakra ki-
 váncsi, ennek a hallócsövét használja. Le-
 het, hogy valamikor, másik száz ember
 — hogy a városatyákat is oly rövid időre
 választják! — máskép, hivelben fogja ki-
 fejezni hatvankétezer ember telki világát,
 érzéseit. De ma ők jelentik Aradot s a
 várost ő utánuk ítélik meg. S velük fog-
 lalkozván, nem szükséges szürke elmélke-
 dést fűzni az ő dolgaikhoz. Csak el kell
 mondani az ő apró, jellemző eseteiket. Az
 elmékedést, a konzekvenciák levonását
 azután az olvasókra lehet bízni.

I. Ami nem változik.

Az országnak Somogyvármegye a szemér-
 mes érzőkéje. Mind az az ütés, amely a kor-
 mányt éri, Somogynak fáj. A kormányt pedig,
 talán csak rossz szokásból, egyre ütik, ütögetik.
 Hát hozza rá Somogy a sebtapaszt: a törvény-
 hatóságok üdvözlő fölliratot intézzenek a nem-
 zeti kormányhoz.

A tanács azt javasolja.

— Hasonló szellemű föllirattal pártoltassék.
 Nagyon szép mondás ez. Senki szebben
 nem tudja mondani, mint Kádas Kálmán. Egé-
 szen így mondta, amikor a Tisza-kormányt kel-
 lett üdvözölni.

Akkor persze ez nem ment olyan simán.
 A közgyűlés falairól, mint valami láthatatlan,
 néma fonográfól mintha leáradtak volna az
 akkor mondott szavak, amelyeket a szélbaliak
 mondtak:

— Az ilyen üdvözlésnek nincs semmi ér-
 telme. Vagy hosszú életre hivatott a kormány
 és akkor a mi üdvözlésünk nélkül is megma-
 rad. Vagy pedig az van megírva, hogy idő előtt
 megbukjék, s akkor a mi üdvözlésünk se se-
 git rajta.

És mondták akkor ezt is:

— Mert eljöhet az az idő, hogy egy egé-
 szen más pártállású kormány kerül uralomra:
 vajjon azon az elvén fogva, hogy a kormányt
 üdvözölni udvariassági kérdés, azt is üdvözölni
 fogják.

Igen, oh igen. A rég elhangzott kérdésre
 most megtörtént a válasz. A kormány üdvözöl-
 tetik, s holnap Kádas így fog szólani a városi
 kiadóhoz:

— Kodovszky, van még a kormány üdvözlő
 blankettából?

Persze, senkise szólt ellene. Az ilyen még
 hazaárulást jelent. Csak egészen halkán, hogy
 senki meg ne hallja, nem is a szomszédjának,
 hanem a titoktartó oszlopoknak mondta egy
 „óhitű” városatya:

— Schöberl-város . . .

II. Aiku a miniszterrel.

Pedig kár volt azzal az üdvözléssel sietni.
 Meg kellett volna várni, hogy megteszi, a mire
 az egyesült Kossuth Rákóczi- és Asztalosok
 kéri: hogy október 6-át nemzeti ünneppé tegye
 s hogy e napra vasuti kedvezményt adjanak az
 Aradra utazóknak, akár Szent István-napján
 Budapestre. Az előbbi rossz máju, csendes köz-
 beszóló ezt jegyezte meg:

— Majd kilencszáz év múlva. Szent István-
 nak is kilencszáz évig kellett várni, a míg a
 napja nemzeti ünneppé lett. Kilencszáz év múlva
 az aradi vértanúk is udvarképesek lesznek.
 Addig október 6-ika nem lesz piros betűs nap,
 csak fekete . . .

S talán várni lehetett volna a felsőbb
 leányiskola dolgának elintézéséig. Apponyi Al-
 bert ebben eligézte magát. Mikor Aradon volt,
 öröme esett hallani, ahogy a küldöttségnek ki-
 jelentette:

— Az állami felsőbb leányiskolát pedig
 Aradnak adom.

A jámbor Aradiak. Hogy megörültek. Még
 azt is elfelejtették megkérdezni: hát aztán
 hogy adja kegyelmes uram? A miniszter utólag
 megfelelt erre.

— Hát az iskolát én adom. De a város
 adja az épületet. Az csak nem várható az ál-
 lamtól? A város adja a fölszerelést. Az is kell.
 Még ad a város évenként tizenötezer koronát.
 A többit mind az állam adja.

Az ember önkéntelenül a cigány- és héber-
 adomák között keres, hogy ehhez a mőkázás-
 hoz hasonlót találjon. Talán a cigány, aki a
 mellette levő, miss Allan-nél is meztelenebb pur-
 déra mutatva, azt mondta:

— Ez nem az enyém, csak én ruházom.

Még ez se illik rá. Az állam körülbelül
 úgy ruházná a felső leányiskolát, mint a cigány
 és a leányiskola mégis az államé lenne. Miután
 azonban kilátszik, hogy a városnak a kormány-
 ban cigánynyal van dolga, hát alkudni kezd
 vele: ére be csak az épülettel s adja olcsóbban
 ezt a leányiskolát.

Igy nem ér vele célt. A későbbiekben, a
 vasutaknak adott szubvenciót ugyanis feltételek-
 hez kötötték. Itt is ki kellett volna kötni:

— Máskülönbem nem üdvözöltetik.

III. A vasuti vita.

A közgyűlést különben a vasuti politika
 dominálta. A világot mindenesetre érdekelheti,
 hogy a „par excellence” vasuti városban, hogy
 kezelik a vasut-ügyeket. Elsőben az arad-me-

zőkovácsházi vasut részvényeinek jegyzéséről
 volt szó. A vasut százezer koronát kért, a ta-
 nács hatvanezer koronára akarta lealkudni, de
 a tegnapi értekezlet rájött arra, hogy ha a
 vasut százezer koronát kér, bizonyosan százezer
 koronára van szüksége.

Megellenzi az ügyet *Magyari Ferenc*. Egy
 fillért se olyan vasutnak, a mely még a Tö-
 köli-térre se tud bejutni.

Aztán jön *Nagy Sándor dr.* Az ő sérelme
 nyilvánvaló. Hogy lehet Mezőkovácsházáról épí-
 teni egy vasutat, holott Nagylak és Sajtény a
 világ közepe. S a nagylakiak vasuterve érde-
 kében — amely szintén a közgyűlés előtt van
 — lecsepüli a kovácsház—aradi vasutat.

— A vasut nem is jön be Aradra, hanem
 az *ördögös gyárig!*

Ördögös egy gyár ez. Az ördögös gyár
 már nem is ördögös, hanem Mittelmann, il-
 letve Gyártelep, illetve legujabban Benoid. Ha-
 nem így rémesebben hangzik.

Azután kezd kicsinyelni a vasut tervét:

— Miért támogasson Arad egy keskenyvá-
 gányu vasutat, holott a támogatást egy rendes
 nyomtávu vasut kéri!

Persze. Minek vett volna a Móricka egészen
 a fejére illő kalapot, amikor ugyanazért a pénz-
 ért akkorát kaphatott, amelyik a füléig ért.

A vasutat annyira keskenyvágányozta Nagy
 Sándor dr., hogy *Avarffy Géza* kedvet kapott
 a kicsinyléshez. A kovácsházi vasutról így nyi-
 latkozott:

— Az a vasutka . . .

Azután mégjobban lekicsinyelve:

— *Vasutacska* . . .

Valaki azután segített neki:

— Bizony, az nem is vicinális, hanem *ici-
 picinális!* . . .

Ilyen csöpp vasutra kár a százezer korona.
 Hát ilyen nivón ment a vita. Reisinger Sándor
 azután találóan vágott a dologhoz:

— Amikor a tábláról volt szó, akkor min-
 denfélé lötöttünk-futottunk, hogy megkapjuk.
 De amikor arról van szó, hogy egy vasut igaz-
 gatósága ide kerüljön, a melyik még több
 embert köt ide, akkor ezt az áldozatot saj-
 náljuk! . . .

A tábla, az más. Amint hogy mi mindig
 többre becsülünk valamit, amit mástól kell
 kapni, mint azt, amit magunk megcsinálha-
 tunk. A kaszárnyát is többre, mint a gyárat.

Végül a százezer koronát megszavazták s
 a Bánáttól Aradra jövő vasutnak is a száz-
 huszezer koronát. *Avarffy Géza* ezt is föltétel-
 hez akarta kötni:

— Ha bejön a városba, akkor kap száz-
 huszezer koronát. Ha nem jön be: ötvenezret.

A szomszédok rászóltak:

— Te Géza, azt hiszed, a vasut olyan,
 mint a primadonna: ha akar bejön, ha akar,
 nem jön be?

Bizony, a törvényhatóság nagy vasuti szak-
 értelmét még a boldogult *Petőfi* is lefőzte,
 aki hatvan év előtt írta gyönyörű versében:

Száz vasutat, ezeret! . . .

IV. Holnap, holnap!

A „majd holnap“ a városi közgyűlésen ép a fordítottja annak, amit a mindennapos életben jelent. A mindennapos életben a „holnap“ a lusták napja. A közgyűlésen másként áll.

A sorrendnek fél hétkor alig fele van le-tárgyalva. Fölhangzik az óhaj:

— Holnap, holnap!

— Nem, ma!

Aki azt akarja, hogy a közgyűlést másnapra halasszák, az el van készülve arra, hogy holnap újra el kell jönni. Aki ellenben a má t sürgeti, az azt szeretné, ha egy nap alatt elkészülne a közgyűléssel.

— Minek még egy délutánt elrontani!

Hiszen alig negyven tárgy van műsoron. A vármegyénél százötven tárggyal elkészülnek egy óra alatt. Mért ne lehetne itt is úgy dolgozni?

— Holnap, holnap!

És a városatyák egy része mégis sajnálja a holnapot. Mi lenne nálunk, ha úgy csinálnák, mint Szegeden, ahol néha két hétig is eltart a városi közgyűlés?

Két hétig! Ments' Isten. Hiszen, ha egy hónapig nem látja az ember a törvényhatóságot, szinte érdeklődéssel néz a szerdái elé. S egy-két napi munka után kiabrándul belőle. Hátha két héten át kellene az eszmecseréit hallgatni! Azt még talán a közgyűlés márvány Deák Ference is megsokallná, aki a tanács mögötti falhoz lapulva, türelmesen hallgatja a szerdai bölcsék tartalmas disputáit...

TÁVIRATOK.

A hágai békekonferencia.

Köln, március 13. A hágai békekonferencia programja, amint a Köln. Ztg. pétervári levelezője értesül, a következő pontokat tartalmazza: A nemzetközi viszálykodások békés elintézésére hivatott hágai egyezmény azon határozásaiban volna kijavítandó, amelyek a hágai döntőbíróvá és a nemzetközi vizsgálóbizottságokra vonatkoznak. A hágai egyezmény ezenkívül a szárazföldi háború törvényeiről és szokásairól újabb határozásokat fog tartalmazni az ellenségeskedések megkezdésére vonatkozólag, valamint a semleges területek jogaira vonatkozólag. A tengeri háború törvényeiről és szokásairól új egyezményt fognak kidolgozni, amely a tengeri harc operációira,

kikötők és városok bombázására és a tengeri aknák fektetésére vonatkozik. A tervezet javaslatokat tartalmaz, amelyek a kereskedelmi hajóknak hadihajókká való átalakítását illeti, valamint azon határidőt állapítják meg, amelyet a kereskedelmi hajóknak kell adni arra, hogy ellenséges, vagy semleges kikötőt elhagyjanak.

A fiókobstrukció vége.

A képviselőház ülése.

*

A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula, majd Návay Lajos elnöklété alatt ülést tartott. Ülés elején a nemzetiségi képviselők részéről Hodzsa Milán bizalmatlansági indítványt nyújtott be Rakovszky ellen. Ezután két nemzetiségi beszélt. Kettőn e állottak a szótól, mire az általános vita véget ért. Ülés végén Bánffy Dezső báró interpellált.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 13.

Az érdeklődés, mint mindig, kicsi. Még kisebb, mint rendszeren. A hon atyjai nem jönnek el. Az ördögöt érdekli, hogy ezek a nemzetiségiék mi mindent beszélnek össze. Obstrukció van, ilyenkor illő, hogy a kormány-párt álmos legyen.

A folyosón azonban mégis van némi élenségség. A Hodzsa Milán indítványáról beszélnek. Szavazzon bizalmatlanságot a Ház Rakovszkyra: ez a Hodzsa Milán óhaja.

— Mikor fogják tárgyalni az indítványt? — kérdik.

— Április vége felé.

— Miért olyan későn?

— Hodzsa maga akarta. Félt, hogy most esetleg még el találnák fogadni.

Ilyen beszédek közt telik az idő, mialatt a teremben folyik a vita. Már Maniu beszél.

— Ez is olyan hosszulejratu szónok! — jegyzi meg valaki.

A hosszú lejárta: ez most a főfő gond. Remegve sejtik, hogy jön a hosszú lejárta kiegyezés és vele a kormány rövid lejárata. De nem sokáig beszélhetnek erről sem: megszólalnak a csengők. Valami meglepetés történt. És csakugyan: két nemzetiségi szónok elállott a szótól. Az általános vitának vége. Még Bánffy mondott el egy érdekes interpellációt, Wekerle felelt reá, s az ülés befejeződött.

Részletes tudósításunk:

(Bizalmatlanság Rakovszkyra.)

A mai ülést Justh Gyula elnök vezette. Fölolvastatta az indítványkönyvet, melybe Hodzsa Milán a következő indítványt jegyezte be: „Mondja ki a Ház, hogy Rakovszky István-nal, mint a Ház alelnökével szemben bizalommal nem viseltetik.“

Az indítvány megokolását Hodzsa saját kívánságára — április 22-ére tüzték ki.

Hammersberg László jegyző: Az interpellációs könyvbe Bánffy Dezső báró, Maniu Gyula és Vlád Aurél jegyzett be újabb interpellációt. Az interpellációkra a Ház fél két óra-kor tér át.

(A tanítók fizetése.)

Vlád Aurél: A függetlenségi párt ezelőtt jogosnak ismerte el a tanítóknak azokat a követeléseit, melyeket most megtagad. Ebben a dologban a párt erkölcsi obligót vállalt, a delegációban a haditengerészet céljaira megszávozott összegek tekintetében azonban nem, de ezt mégis könnyedén megadta. Ez nem fogja emelni a párt népszerűségét. A javaslatban túlságosan nagy a miniszter diszkrecionális hatalma, melyet politikai célokra is érvényesíthet. A másik nagy hibája a javaslatnak, hogy az idegen ajkúakat és az idegen nyelvet érvényesíteni nem engedi. A különféle illetmények aránytalanságán segíteni kell. Határozati javaslatot nyújt be, hogy az összes elemi népiskoláknál gondoskodjanak gazdasági ismétlő szakiskolák felállításáról.

Hodzsa Milán: Azzal, hogy a magyar nyelvet ráerőszakolják a növendékekre, azt sehogy sem fogják velük megkedveltetni. Tud állami iskolákat, melyekben a tanító megesketteti a gyermekeket, hogy csak magyarul beszéljenek. K fogásolja, hogy a papoknak az állami iskolákra befolyást tartsanak fenn. Magyarosítani nem szabad az iskolák útján, rá kell ezt bízni a beolvasztási politika erejére.

(Parlamenti hang.)

Olay Lajos: Ez a disznó megtanult magyarul, a népet pedig nem akarja engedni.

Hodzsa Milán: Az erőszakosan magyarosított elem csak külsőleg lesz idetartozó, belsejében azonban nem magyar érzelmű. A kisszámú zsidóság asszimilálódása nem veszélyes az államra, de az lehet a mintegy nyolc milliót tevő nemzetiségek erőszakos magyarosítása.

Elnök: Kéri a szónokot, maradjon a tárgynál. Nagyon szépek a fejtegetései, de nem tartoznak a napirenden lévő kérdéshez. Ha így folytatja, megvonja tőle a szót.

Hodzsa Milán: A javaslatot nem fogadja el. Maniu Gyula: Az 1848. törvényhozásnál kezdte fejtegetéseit s miután eljut a mostani nemzetiségi törvényekig, tíz perc szünetet kér.

Elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

Legenda.

Írta: Jules Lemaitre.

Abban az időben az Üdvözítő Péter, András, Jakab, János, Tamás és Judás társaságában — mert a tizenkét apostol akkor még nem volt együtt — Kapernaum felé igyekezett. A nagy hőség miatt alkonyat után indultak el, hogy az éjszaka egy részén át gyalogoljanak. A pénzüik nagyon fogytán volt. Hat ezüst dinár volt csak a bőrszényükben, amelyet Judás hordott a ruhája alatt. Azt remélték azonban Péter, András, Jakab és János, akik halászok voltak, hogy néhány hónapot a mesterségükre fordítanak; Tamás varganyűbelyben akart dolgozni, Judás pedig valamelyik piaci őrökhez beszégetni, hogy irással keresen pénzt. Valamennyien Mária-nál, Jakab és János anyjánál szándékoztak lakni, akinek nagy háza volt a városban. Ha majd aztán némi pénzt gyűjtenek össze, ismét utra kerekednek, hogy Jézust tanításaiban Galileán át kövessék.

Az út olajfák között vezetett, melyek görbe törzse feketén rajzolódott a vörös égboltra.

Judás így szólt a társasághoz:

— Azért szegődtem hozzátok, mert szeretem az igazságot. A halászat keveset hoz nektek. Nagyobb volna azonban a hasznótok, ha megegyeznétek a többi halászokkal, akikkel aztán együtt megállapítanátok a halak árát.

— Nem helytelen az, amit mondasz —

felelte János — te azonban úgy beszélsz, mintha az élet nem volna csupán mulandó állapot.

— Ami mulandó, azt sem kell éppen elhanyagolni — mondá Judás.

*

Fejőtt a hold, melynek fénye olyan volt, mintha kék hamut szitálna a fák közé. Az apostolok útja ekkor barlangon át vezetett és sziklás vidékre ért.

Egyszerre öt férfi alakja bukkant elő a vadonból. Mind az öten késekkel voltak felfegyverkezve. Vezérik, egy hatalmas termetű ember, tollbokrétát hordott a turbánjában. Ez az öt rabló elzárta a vándorok előtt az utat és megállásra kényszerítette őket.

Péter botot emelt, hogy védekezzenek. De Jézus így szólt:

— Ne ellenkezzetek.

Tamás pedig mormogá:

— Valóban, ezek a banditák lesznek a csalódottak.

A rablók átkutatták az apostolok ruháit és mitsem találtak náluk. Judás el akart illanni, de a rablóvezér utólrta, elvette a pénzeszacskóját, megtalálta abban a hat dinárt és mondá:

— Kevés, de hát mégis valami ilyen rossz időkből... Tovább mehettek; nem akarok több bajt okozni nektek.

Jézus és tanítványai folytatták az útjukat és Jézus az Ur birodalmáról mesélt nekik.

Míthogy pedig a hold elbújt a felhők mögé, nem vették észre, hogy egy nő követi őket.

Egy sziklás mélyedéshez érve, megállottak, hogy megpihenjenek.

— Most már gondtalanul alhatunk, — mondta János. — Semmink sincs, hát nem kell tartanunk a tolvajoktól.

Amikor hajnalban felébredtek, egy nő láttak maguk előtt, aki pénzes erszényt tartva a kezében, őket nézte. Fiatal és festett arcú nő volt, karjain és nyakán aranyékszerekkel. A nő Jézus elé lépett és átadva neki az erszényt, mondá:

— Ime, uram, itt van az, amit elvettek tőletek.

Jézus odanyújtotta Judásnak az erszényt, aki felnyitotta azt, hogy a tartalmát megnézzék.

— Ebben az erszényben — mondá Jézus — tegnap csak hat dinár volt; miért van most ki'enc benne?

— Csakugyan, — mondá Judás.

A nő elpirult és nem akart feleletet adni. Tamás udvariasan így szólt:

— Hálások vagyunk irántad; de mondd, hogyan került a mi pénzünk a te kezeid közé? És miért adod azt vissza uszorakamattal nekünk?

— Én Dysmas rablófőnök kedvese vagyok — felelte a nő. — Én főzők ebédet a rablók-nak és foltozom a ruháikat; de csak Dysmas az uram. Tegnap ott voltam a közelben, amikor titeket kifosztott; sőt én magam jelentetem neki a közeledésüket. Amikor azonban közelebb értetek, láttam, mennyire különbek vagytok ti az embereknél. Hallottam a mesterek szavait; láttam, hogy milyen szegé-

(Maniu folytatja.)

Születés után

Návay Lajos elnök az ülést megnyitja.

Maniu Gyula: Részletesen bírálja a törvényjavaslatot és rámutat arra, hogy a miniszterek mennyire visszaélhetnek a fegyelmi eljárásról szóló paragrafussal. A román nyelv tanításával foglalkozik.

Maniu beszéde után a jegyző jelentette, hogy Goldis László és Suciu János elállanak a szótól, mire

Elnök a vitát bezárta és a Ház áttért az interpellációkra. Erről a pont más helyén tudósítunk.

ARAD — TEMESVÁROTT.

Az aradi kiállítás sikere.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 13.

A temesvári kiállítás aradi-terme, — ahogyan a temesváriak elnevezték, — az elegáns terem valósággal disze az egész kiállításnak. A sajtó és a közönség egyforma elragadtatással dicséri az aradi munkákat, melyekről a *Temesvári Hírlap* mai száma külön tárcában emlékezik meg. A tárcá igy hangzik:

Az aradi hölgyek azt kérdezték: minek állítsunk ki mi Temesváron? S midőn erre azt felelték: Ez a kiállítás alapjában jótékony célú, (a cselédotthon javára) akkor aztán mindnyájan ki akartak állítani! Így született meg a jó szívek intésére a kéznek és észnek ez a remek kis otthona: az aradiak terme. A jókora terem egyik oldalát a női ipariskola és két háziipari dolgozó cég, *Heim* és *Scherhag* H. és fia foglalják el, a közép és oldali hosszú üvegezett asztalokban aradi hölgyek amatőr műdarabjai bilincselik le még az egyszerű laikusok is; a falakon kevés, de jórészt érdekes eredeti és másolt festmény, sőt egy amatőr női szobrászt is kapunk; két kisebb oldalteremben az aradi árvaház és gyerekek Napközi-Otthon szőlő munkái szerepelnek. Egyáltalán könnyen észrevehető a festői, művészi magasabb lendület, ami nem csoda, hiszen Aradon műtárlatok, iparművészeti kiállítás stb. napirandén vannak; több művésznők állandó lakása Arad s igy értjük bár, de csodáljuk is Böhm Pál hazájának művészi lendületét házi és diszparában!

A női ipariskola növendékei a rajz és festésben hamarosan a természet eredeti felfogásában vannak vezetve s önálló tervezésre szoktatva. Kétféle illusztrálja ezt néhány növendék-rajz s ezek közt különösen egy ó, rongyos bibliának élethű rajza, mit, bár csak tanulmány,

bátran falra lehet akasztani. A mintegy negyven kiállító növendék persze mindenféle kézimunkát, festményt halmozott össze *Csurgay* Ilona igazgatónő lelkes vezetése mellett, ki maga is pár csinos dologgal szerepel.

Hölgyeinket legjobban lebilincseli a hatalmas fehérnemű-kollekció, melyeken főként a divatos aszur-munka és himzések kombinálva szerepelnek. Több darab eladó, igy *Gausser* Paula 6 drb díszes ing 60 K stb. Ezen a téren különösen kiemeljük *Tarnóczy* Blanka munkáit, kinek bátran jósoljuk az első díjat. Igen szépen dolgoznak még: *Bokor* Anna, *Gausser* Paula, *Decsi* Piroška, *Melchner* Margit, *Zimmermann* Olga, *Verzár* Hermin, *Weil* Ilona. Érdekes látivaló a kézfestés technikája selyemre, fára (egy izléses tálcá), bársonyra, posztóra, bőrre, egy pár az igen ügyes *Dömötör* Ilonától; igen ügyes és hiszem, hogy könnyen kapós iparcikké lehetne a szalonba való festett fapalocsókák; igen kedves művészi lendületű modern szobadisz! Kedvvel művelik a növendékek a kalotaszegi és hardangi munkát és a most oly divatos bársonyégetést és vasalást. A forró tű a bársonyt nemcsak alakítja, hanem sajátos fényt is ad neki s egy kis művészi festéssel elsőrangú iparművészeti tárgyat lehet teremteni. Amabban *Belezsnainé* Güick Irén, *Hönig* Antónia, *Köncsiné* említjük, a bársonytechnikában jeles: *Lázár* Valéria, párnácskái szívek, pávaszem és pillangók vannak izléssel beégetve. A növendékek munkái közül mint elsőrangú remekek kitűnnek még: *Luffer* Mari goblén öltés, *Rácz* Valéria miliője Biedermayer rózsákkal, afféle praerafaelita-izlés! *Hönig* Lenke tüfestéssel selyemre himzett képe, igazi műdarab. (Játszó gyerekek.) Amde legjobban megragadja a nézőt s már nagyságával is imponál *Dimitreszku* Livia 4 m. magas ketős ajtófüggönye (épen a neki alacsony ajtóra akasztva), drapériával ellátva, gazdag csipkeszéllettel igazi fejedelmi munka és *Raihu* Hortensia szószerk takarója az aradi román templom részére. Ezen a remek szép függönyön különösen feltűnik a láncszemek módjára összehorgolt csipkék gazdag sorozata. Igen kiváló munka *Busa* Anna kávé s ábrósza szalvétával, cseresznyevirág s árnyalt levelekkel kihimezve. *Melchner* Margit perzsa-azsuros asztalkendője, *Schwarca* Ilonka spanyolhimzéses futója, a jellemző arany konturokkal. *Joanovics* Teréz meglepő szép velencei himzésű zsebkendője, *Köncsiné* pointlaine miliő, *Decsi* Piroška, *Fáy* Margit, *Kovácsné*, *Pachta* Bella, kongre alapon vízi rózsák lila gyöngypamutal, kiváló szép, — *Kolbné* *Kállay* Dalma, *Büchler* Ilonka és még többen megkapó szép dolgokkal, pedáns munkával. Külön említem fel mint remek kis műdarabot *Kohányi* Zolma boleroját a ma újra felkapott lenge (frivolit) munkával dolgozva.

— Ha pedig táncolni is tud, — vélte Judás, — majd táncolhat azokban a városokban, amelyekben át vándorolunk. Éa előre hirdetem majd az előadást; és egy rézpénzt szedek minden nézőtől.

— O, nem, — mondta János. — Nem kell a bűnös vágyakat táncával felköltenie. Elviszlek leányom, az anyám házába, ahol szeretet vár rád s te ott lakol majd nála és ő megtanít téged hálót szólni. Akkor aztán gyakran láthatod majd a mesterünket.

A nő habozott s mialatt a beszélőket hallgatta, egyre csak Jézust nézte. Végül igy szólt:

— Ha én visszatérek Dymashoz, bizonyára meg fog verni; de még sem tulságosan, ha elmondom neki, hogy ti milyen szegények vagytok. Neki különben is szüksége van reám; szerencsétlen volna, ha elhagynám s akkor aztán még kegyetlenebbé lenne. De szeretem is őt. Eleinte szerettem, mert szép; de később azért szerettem már, mert ő volt az első ember, aki jó volt hozzám. Ha visszatérek hozzá elmondom neki azokat a szép szavakat, amelyeket a mesternek néktek mondott s amelyeket én is hallottam a rejtkehelyemből. Elmondom neki, hogy mi a jó és az igazságos; mert a mester minden szavára emlékszem... De ha a mester nem akarja, hogy én visszatérjek hozzá, engedelmeskedem a parancs szerint.

S mondá erre Jézus:

— Térj vissza a tiedhez.

Az aradi amatőr hölgyek közt, iskolán kívül s itt-ott hors concours! igy *Steinitzer* Lujza volt női ipariskolai igazgatónő, ki még folyton remekbe dolgozik és özv. *Dengné* pointlaine csipkéké, mindnyájan összevéve egy kiválóan szép kollekcióval teszik ezt a kiállítást feledhetlenné! A szebbnélsebb munkák, esecsebecsek, a nagy gonddal és fáradsággal készült ipari műdarabok közt nem tudjuk, melyiknek adjuk az első díjat. Sok kicsi dolog, mint a gyémánt, óriás értéket rejt magában, igy *Valder* Gyuláné remekbe készült tücsipkái lehelleltinom dolgok. *Kelecsényi* Etel tücsipkái, *Kornblumné* *Fleischer* Ilonka remek legyezője pointlaine applikációval s u. n. molnargase-ra festett miniatúr tájképekkel. Soborsini *Forrai* M., *Csurgay* Ilona, *Steinitzer* L. szintén ily díszmunka zsebkendőket állítottak ki különféle himzésfajtákkal dolgozva. *Steinitzer* Lujza vertcsipkével készült nyakkendőcsokra és ridikülje ritkítja párját. Tetszetős, kedves munka *Ciaklan* Liva ablakvédője vagy inkább faldisze rokokó-stílus szalaghimzéssel, rózsá- és ibolya motívumokkal. Ez a szalaghimzés nagyon hatásos, modern munka. *Keller* Izsóné kiváló izlésű női táská, arany alapon, goblén himzéssel. Dr. *Prohászkané* és *Benedek* Etelka rajzitanitónő égetett bőr és bársony égetési technikával kezelt párnácskák, kiváló izlésükkel tűnnek ki. *Prohászkané* két olajfestménye elsőrangú díszes éretem érdemel. (Tengeri tájkép és egy igen csinosan kezelt őszi hangulatu erdő; e téren ajánljuk neki a természet utáni szabad dolgozást.) *Rozendorn* Irén vart csipkéje, *Tabákovits* Danica teneriffa-csillagai, *Kopp* Erzsébet festött párnája és vázái, *Boross* Mária vadszőlős ablakvédője (egyéb szép dolgai mellett) igazi műdarabok. De fő büszkeségét képezik az aradi tárlatnak és igen szép díszét: *Tabákovits* Danica bársony-égetései, *Árpád* Hedvig gyermekocsi takarója és *Magyary* Váli himzett paravánja. Ajánljuk ezeket az igen tisztelt zsűri figyelmébe. Mind a három igazi látványosság, a női kézimunkának fényes diadala, a művészet, izlés és szorgalom gyönyörű eredménye!

Árpád Hedvig kocsitakarója, mely Párizsba megy, tüllanglaisra applikált, vasalt és festett bársonyból készített gasztenyevirágot és leveleket imitál, az egész fehér selyemmel van bélelve. Alom és tüneményszerű munka. *Tabákovits* Danica első és főérdeme az ő szintén bársony-égetésű diszpárnácskái, hogy azokat igazi művészi érzéssel önállólag tervezi, pl. a barna alapon tartott mogyorós minta meleg színeivel; a zöldleves, szőlőfürtös motívum mind remekbe készült magas izlésű munkák; néhányat *Lakatos* fővárosi tanár tervei szerint égetett és festett. E csodás szép és nem is drága apróságok közül egyet *Losonczy* gróf, *Gyürky* László Vingáról máris megvett.

Lebilincselő szép munka *Magyari* Váli paravánja, tü- és aláfestéssel, hatalmas napraforgó és rózsá motívumokkal, a tüfestő himzőművészetnek igazi koronája a csodaszép munka, melyen a virágok szinte élni látszanak, amit az ügyes árnyalással ért el.

Koltmann Árminné és *Hönig* Lenke goblén fali képei, amannak kaktusza, ennek játszó gyerekei és mellette *Oblath* Margitnak tehenei és pásztorleánya kiválóan hatásos munkák.

Szó nélkül nem hagyhatjuk *Dimitör* Eszti festett- és teneriffa-munkáit, ki — s ezt titokban áruljuk el — délelőtt 8-tól 1-ig vasuti hivatalnoknő és a többi csekély idejében az iparművészetnek ily szép dolgokkal áldoz! Mátyás királynak jelenlegi híres lustái: tanuljatok!

Az aradiak szorgalmáról adott képünk hiányos lenne, ha dr. *Bogdán* Virginié és *Schwarzné* *Elischer* Irmát nem említenők. *Bogdán* 311 (mond háromszáztízegy) horgolt csipkemintát állított ki, *Schwarzné* pedig hasonló tömegű vertcsipke kollekciót, melyek között az egyszerűektől elkezdve, fel a csehországi és velencei nehéz fajokig minden feltalálható Ugyanezen urnőtől néhány zsebkendő látható itt, a vertcsipkéik legszebb fajaival szegélyezve, melyek a kézimunka valóságos remekei.

Aradnak nagy iparművészeti haladását igen szépen jellemzi az is, hogy itt már a női kézimunkát előrusító kereskedői cégekkel is rendelkeznek, kiknek összes munkás alkalmazottai aradiak. Ezek *Heim* János fehérnemű cége és *Scherhag* H. és fia kézműtelepe. Kár, hogy ki

nyek vagytok és milyen jók. Ezért határoztam el tehát, hogy elveszem Dymastól az elrabolt pénzeteket és visszajuttatom néktek, sőt három dinárral még meg is toldottam azt. Nem kell hálálkodnotok; Dymas majd pótolja a veszteségét valamelyik gazdag kereskedő rovására.

— De miként tudsz te, aki irántunk oly nemesen éreztél, együtt élni szívtelen rablókkal, akik talán gyilkosságból élnek? — mondá Péter.

— Oh, gyilkosság nagyon ritkán fordul elő, — válaszolta a nő. — Az én barátom nem szeret ölni; ha megteszi, csak a saját életét akarja védeni.

— De hiszen ez is gonoszság már, — szólt Jakab. Te talán nem is fogod ezt fel. Sohasem tanítottak téged a törvényekre?

— A törvényekre?... mi az? ki tanított volna engem arra? Messze innen, Alexandriában születtem. Anyám hetaera volt s én már kicsiny koromban csapszékekben táncoltam. Aztán az anyám mesterségére adtam magam. Minthogy azonban csak nyomoruságos volt a sorsom, egy görög kereskedő Caesareába hozott, ahol római katonaság van. Ott találkoztam Dymaszszal, megszerettem s követtem őt.

— De lehetetlen tovább élned vele a bűnben, — mondá Jakab.

— Mi az a bűn? — kérdezte a nő.

— Maradj velünk! — mondta Tamás is. — Szeretni fogunk, mint a testvérünket. Ha visszatérnél a rablók közé, bizonyosan rosszul bánnának veled.

váló szép munkáinál különösen a szmirna és goblen munkák, milióknél, a készítők nevét a cég neve alá rejti. Itt a készítők nagy dicséretet érdemelnének!

Iparszerűleg üzik a himzést és e téren magas izlésű munkát produkálnak. *Wohlfartné* és *Szoboda* nővérek, munkáik elsőrangú készítmények.

Az aradi hölgyek közül *Varjassy* tanfelügyelőné és többen *Mária Terézia* kori himzések és tüfestéseket is állítottak ki, — kitűnő helyük lenne valamely muzeumban!

Egy pár igen jó festményt látunk és pedig eredeti természet után felvett dolgot: *Steinitzer* Zseni, *Haller* Józsa, *Klein* Sári, *Magyary* Irma, *Kopp* Erzsébet, dr. *Prohászkané*, *Arpád* Hedvig, *Tóttóssy* Géza (utóbbi elsőrangú munkák!) neve alatt; jó másolatokat *Kronstein* Irma, *Fränkl* Mariska, *Beleznayné* stb.-től.

De hogy is ne volna Aradon művészet és iparművészet, hol még a gyerekek is csinos kézimunkákat termelnek. Itt vannak két külön teremben *Balázs* Ferenc árvaházi igazgató által kiállítva, árvagyerekek dolgai és a Napközi Otthon szegény gyerekeié. Játékok, földrajzi szemléltető munkák stb., melyekből 3 láda hamisítatlan szőlőjű munka kipakolatlan maradt! Hozzátok ide a gyerekeket s majd meglátjátok mint fognak örülni a gyerekfantázia ez eredeti szüleményeinek!

Nem felejtethem el azonban *Remetey* F. Károlynét, — ilyen dilettáns is csak egy művészlelkes városban akadhat, — ez urnó t. i. műkedvelő szobrász. Több csinos és buzdító társaműködő reliefsje van a kiállításon.

Kellemes, gyönyörtadó szemlélet azzal végzem: le a kalappal uraim, Arad szorgalmas és magyar műizlésű hölgyei előtt!

L - s.

A szabadság napja.

A márciusi ünnepek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 13.

Mint minden esztendőben, úgy az idén is hazafias lelkesedéssel ünnepli meg Aradváros közönsége a nemzeti szabadság ujjábredésének évfordulóját. Készülődnek az emlékezetes alkalom méltó megünneplésére az egyesület, társaskörök, testületek és iskolák. Külön ünnepélyt rendez a Rákóczi társaság, a Székely otthon és Boros Béni-kör.

A város közönsége ezúttal csak a városházán tart ünnepélyt, mivel a Szabadság-téren, a vértanúk szobránál országos vásár lesz s emiatt az ünnepélyt nem lehet a Szabadság téren megtartani. Az ünnepély előestélyén, március 14-ikén zenés takarodó lesz. A város és a társaságok ünnepélyének programját az alábbiakban adjuk:

(A városnál.)

Az ünnepeket rendező bizottság nevében *Kovács* Vince a következő megajvót bocsátotta ki:

1848 március 15-ike. nemzeti ujjászületésünk napja, szent ünnepe minden igaz magyar-nak, minden szabadságszerető léleknek.

A hazaszeretet erejéből diadalra kelt szabadság megszerelésének évfordulója alkalmából Arad polgársága folyó évi március 15-én délelőtt 10 órakor — a városháza nagytermében — szabadságünnepeket rendez, melyre Aradváros összes köz- és magánhivatalok tisztviselőit, valamennyi egyesület, társulat tagjait, az összes iskolák tanárait, tanulóit; a tanulóifjúságot és Aradváros n. é. közönségét tisztelettel meghívja a nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság nevében

Kovács Vince,
elnök.

Az ünnepek sorrendjét a következőkben állapították meg:

14-ikén este félhét órakor *zenés takarodó*. A fáklyásmenet a Boczkó-utcából indulva az Asztalos S. utcán át haladva megkerüli a Szabadság-teret és az Atzél P. utcából *Andrássy*, *József* főherceg ut jobb oldalán fel- és bal oldalán lejövet *Széchenyi*, *Batthyány*-, *Fabian*-, *Deák*

F. Kápolna-utcákon végig a tűzorségi lakatnyába tér.

Kivilágítás. Lobogó dísz.

A rendező bizottság ezúton is kéri Aradváros közönségét, hogy március 14-én este lakásaik ablakait megvilágítsák és házaikat nemzeti zászlókkal díszítsék fel.

Március 15-én.

Reggel 6 órakor zenés riadó.

A városháza nagytermében délelőtt 10 órakor tartandó ünnepség sorrendje:

1. Megnyitó, mondja: gróf *Károlyi* Gyula, Aradmegye és Aradváros főispánja. 2. Talpra magyar dal, *Ferch* Odön tanár vezetése mellett énekli a községi polgári fiúiskola 250 tanulója. 3. Alkalmi költemény, írta *Szabolcska* Mihály, szavalja *Keszler* Ede színművész. 4. Ünnepi beszéd, írta és elmondja: *Prohászka* László dr. 5. „Kikkel még a földből”. Kuruc dal *Endrői* Sándor és *Szentgály* Gyulától; *Ferch* Odön tanár vezetése mellett énekli a polg. iskola tanulói. 6. *Varjassy* Lajos Arad szab. kir. város polgármestere befejező beszéde. 7. „Kossuth Lajos azt izente”... énekli a jelenlevők.

(A Rákóczi-társaság ünnepe.)

Az aradi Rákóczi-társaság március 15-ikét nagy ünnepség között üli meg. Az ünnepély keretében leplezi le a társaság II. Rákóczi Ferencnek életnagyságu arcképét, amely *Balla* Frigyes nagytehetségű aradi festőművész kiváló munkája. Az arcképfelavató ünnepség a szabadság ünnepeinek előestélyén, március tizenegyedikén este nyolc órakor lesz a társaság Magyar Király szállóbeli helyiségében. Az ünnepély részletes programja a következő:

1. *Himnusz*. Énekli a Polgári Dalkör. *Varjassy* Lajos polgármester, a Rákóczi társaság díszelnöke megnyitó beszédet mond és leplezi a Rákóczi-képet. *A magyar dal*, melodráma *Kerner* Jenőtől, zongora és tárogató-kísérettel előadja *Levitzky* Dezső. *Ünnepi beszéd*, tartja *Gerecs* Károly főreáliskolai tanár. *Hunyady* József, *Falu* Károly, *Ladizslay* József, az aradi Nemzeti Színház tagjai alkalmi számokat adnak elő. A Polgári Dalkör éneke.

Az ünnepély társas vacsorával lesz egybekötve. Az elnökség felkéri a társaság tagjait és Aradváros közönségét, hogy banket jegyeiket március 14-ikén délelőttig válassák ki. Előjegyezni lehet a társaság elnökségénél, a társaság helyiségében és az aradi butorszövetkezetenél kitett íveken. Egy teríték ára 3 korona.

Román népgyűlés Aradon.

A népoktatási törvény ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 13.

A román nemzetiségi párt, amint ismeretes, az új népoktatási törvényjavaslat ellen harcot jelentett be úgy a képviselőházban, mint azon kívül. A képviselőházban több nap óta, formális obstrukció módjára folyik a harc s a képviselőházon kívül népgyűléseken foglalnak állást a törvényjavaslat ügyében.

Az aradi románok vezető köreiből elhatározták, hogy az új népoktatási törvényjavaslat tárgyában *Aradon is tiltakozó gyűlést tartanak*. A terv már annyira elhatározott dolog, hogy *Velics* Mihály, az aradmegyei román nemzetiségi párt elnöke legközelebb ülésre hívja össze a pártvezetőséget, hogy az aradi meeting napját kitűzze. A nagygyűlésre az egész aradmegyei románságot meghívják.

A terv annál nagyobb feltűnést kelt, mert a megyei románok akcióik és népgyűléseik színhelyéül rendszerint nem szokták Aradot választani, hanem a megyebeli nagyobb román községeket. Utoljára tíz év előtt, 1897. december 23-án hívtak Aradra népgyűlést a románok. Akkor erre

nagyszámmal esődültek a románok s lejött arra szónokul *Lukácsiu* László, az akkoriban nagy szerepet vivő lacfalusi pap. A népgyűlést azonban Arad polgármestere és másodfokban a belügyminiszter *betiltották* s a tervbe vett román meetingből nem lett egyéb, minthogy tisztelegtek *Metianu* János, az akkori aradi román püspök előtt és hogy tiltakozó táviratot küldtek a királyhoz.

A románok legutóbb *Balázsfalván* tartottak tiltakozó gyűlést. Ennek a folytatása lesz az aradi, amelynek rendezését, hír szerint, nagy arányokban kezdték meg a románok s azon kétségtelenül részt vesznek a képviselőházi obstrukció „vitarendezői” a nemzetiségi képviselők.

A szófiai gyilkosság.

Előre tudták.

A felfordult Bulgária.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 13.

Most már bizonyos, hogy *Petkow* miniszterelnök politikai gyilkosság áldozata lett. Ezt igazolják azok a híradások, amelyek arról szólnak, hogy Bulgáriában több helyen heves összetűzések voltak a kormánypártiak és a nacionalisták között. A merényletet minden valószínűség szerint egy politikai párt tervezte, amely a kicsapott banktisztviselőt bérelte fel a tett keresztülvitelére.

A bulgáriai eseményekről az alábbi táviratok szólnak:

Szofia, március 13. Egy filippopolji hírlapjelentés szerint ott akkor, mikor *Petkow* miniszterelnök meggyilkolásának híre odaérkezett, összeütközésre került a dolog a kormány hívei és a nacionalisták között, akik az utóbbi időben a kormány ellen a legélesebb ellenzéki tevékenységet fejtik ki. *Számos sebesülés is történt*.

Szofia, március 13. *Petkow* gyilkosát múltéjjel többször kihallgatták. Vallomásaiban ellentmondásokba keveredett és vallomásából csak az az egy dolog látszik bizonyosnak, hogy *büntársai voltak*, mert legalább annyit bevallott, hogy több fiatal embert beavatott a merénylet tervébe.

Szofia, március 13. Egy Belgrádból visszaérkezett bolgár egyetemi hallgató a vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy Belgrádban már tíz nap előtt azt beszélték, hogy *Petkowot* meg fogják gyilkolni. Maga a merénylő is megvallotta a vizsgálóbírónak, hogy a merénylet előkészítése előtt egy szófiai szerkesztőtől megkérdezte, vajjon érdemet szereze-e a haza körül az, ha *Petkowot*, *Genadiwet* vagy *Ferdinánd* fejedelmet megöli? A szerkesztő azt felelte neki, hogy a két miniszter meggyilkolása Bulgáriának a zsarnokság alól való felszabadítását jelentené, de a fejedelem meggyilkolása nagy csapás lenne az egész országra, mert utána abszolút zsarnok és önkényuralom következne.

A rendőrség ma ismét letartóztatott sok embert, akiknek nevét egyelőre titokban tartják. Plevnában is letartóztatott több egyént. A vizsgálat eddig határozottan kiderítette, hogy *Petkow* politikai gyilkosságnak lett áldozata.

Szofia, márc. 13. Mindinkább bizonyossá válik, hogy *Petkow* összeesküvésnek esett áldozatul. *Dimitrow* diák, akinél *Petrow* eleinte lakott, kijelentette, hogy neki már néhány hét előtt arról beszélt a merénylő, hogy összeeskü-

vést szöttek a miniszterelnök ellen és ő lesz az, aki a tervet véghez fogja vinni. A diák elmondta, hogy Petrow összeköttetésben állott több ellenzéki lap szerkesztőjével.

A mai nap folyamán 30 embert tartóztattak le ama gyanu alapján, hogy résztvettek az özszeesküvésben.

Bánffy — Gross-Oesterreich ellen.

Interpelláció a Házban.

Wekerle válasza.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 13.

Ausztriában készülnek a képviselőválasztásokra és az országszerte folyó korteskedés során egy kis alldeutsch frakció vehemensen izgat Magyarországot ellen. Programjába vette az özszebirodalom hóbortos eszméjét és nem kisebb dolgot követel, mint Magyarország földarabolását. E hitvány izgatásra ma fölhívta a kormány figyelmét Bánffy Dezső báró egy interpellációban, amelyre Wekerle Sándor nyomban felelt, de mondani igazán nem mondott semmit. Az osztrák kormányról a miniszterelnök meg van győződve, hogy elítéli a Magyarország elleni féktelen harcot, de arra Wekerle még csak ígéretet sem tett, hogy intervénál osztrák kollégájánál az osztrák izgatások megszüntetésére. De a Ház azért tudomásul vette a választ, mert ma már úgy gondolkoznak, hogy szeretnék azt a miniszteri választ látni, amelyet nem vennének tudomásul.

Az interpellációról és Wekerle válaszáról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Bánffy Dezső báró: Magyarország közjogi és területi épségét érinti az a Gross-Oesterreich, a Gesamt Monarchie érdekében megindult mozgalom, amely már oly nagy, hogy szemet hunyni felette nem lehet. Szóló már 1905 óta figyelemmel kíséri ezt a mozgalmat és olvassa hetenként azt a lapot, amely az említett érdekeket szolgálja. A lap címe Gross-Oesterreich és a kereskedelmi miniszter tőle helyesen megvonta a postai szállítást jogát. Ennek a lapnak a szerkesztője egyik főtenyezője azon mozgalmaknak, amelyek az ausztriai képviselőválasztások során megindultak. Ez a szerkesztő február 1-ére ülést hívott egybe és azon egy járásbíró elnökölt, három polgármester és több lelkész vett részt. Ezen az ülésen megállapítottak egy programot, amelyet az interpelláló fölolvast. Programot minden párt állíthat fel olyat, amelyet akar, de egy idegen állam jogaiba, területi épségébe beleavatkozni nem szabad. Ez rendes körülmények között diplomáciai beavatkozást volna maga után, de ez nekünk nincs módunkban Ausztriával szemben. Átadja a lap-példányokat a miniszterelnöknek és kéri, hogy azok tanulmányozása után erélyes álláspontra helyezkedjék. A program mint tartományról beszél rólunk és Magyarország földarabolását kívánja.

Fölkiáltások: Botrány!

Bánffy Dezső báró: Ausztriában már arra gondolnak, hogy a pragmatika szankciót is megbolygassák és rést üssenek ősi alkotmányunkon. Interpellációjában kéri a miniszterelnököt, nem hajlandó-e figyelmeztetni az osztrák kormányt arra, hogy Ausztriában a magyar állam ellen izgatás van folyamatban.

Wekerle Sándor miniszterelnök nyomban válaszol. Mindig köszönettel veszi, — mondotta, — ha olyan tényre figyelmeztetik, amely alkalmas a magyar állam egységének csorbítására. A legnagyobb figyelemmel fogja tanulmányozni Bánffy adatait. Ami azt a kívánsá-

got illeti, hogy ő hivatalból tegye szavá az osztrák miniszterelnök előtt a fölemített izgatást az a fölfogása, hogy amennyiben az izgatást, hivatalos emberek végzik, föltétlenül szavá teszi, de szavá teszi akkor is, ha az izgatás magánosoktól származik. Ezuttal azonban feleslegesnek tartja a szóemelést, mert biztos tudomása és meggyőződése van arról, hogy Ausztria kormánya nemcsak távol van ezektől az izgatásoktól, de azokat nagy mértékben ellenzi is. Kéri Bánffy, hogy vegye tudomásul a választ.

Bánffy Dezső báró a választ csupán ideiglenesnek tartja, de tudomásul veszi, mert azt hiszi, hogy a miniszterelnök fog még alkalmat találni a válaszolásra.

A Ház tudomásul vette a választ, amivel az ülés véget ért.

A rossz ember.

— Polónyi nyilatkozatához. —

Szepe, a derék sváb ifju összekülönbözött a korcsmában a Miska hajduval. Miska csakhamar kilátásba helyezett egy pofont.

— Ide üss, ha mersz! — ordított Szepe, miközben az arcára mutatott.

Miska odaüött.

— Még egyszer, az árgyélusodat, ha van merszed! — hörögte Szepe.

Megtörtént.

— Merj még egyszer, ha meg akarsz halni!

Csattant.

— Gyerünk fiuk! — sikoltozta Szepe a pajtásainak. Hiszen ez egy rossz ember!

Polónyi Géza az első Lengyel támadás után megnyilatkozott. A második után is. A harmadiknál színtér. Most azonban így morfondíroz:

— Jobb lesz félredlni. Hiszen ez egy rossz ember!

Vasutkérdések.

Arad a forgalom emeléseért.

Vita a közgyűlésen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 13.

A város mai közgyűlése három helyi érdekű vasut beadványával foglalkozott. A három vasutársaság: az arad—mezőkovácsháza—oroszházi kisvasut, az arad—perjámosi helyi érdekű vasut és a marosvidéki vasut érdekeltsege a várostól törzsrészvényjegyzést kért. A törvényhatósági bizottság belátva azt a nagy közgazdasági érdeket, amely a vicinálisoknak a városba való bejöveteleivel Aradvárosára hárulna, a kisvasut és a perjámosi vasut engedményeseinek kérelmét teljesítette. Nem zárkozott el azonban attól, hogy a jövőben a marosvidéki vasutat is támogatja, ha ez a vasutársaság a vasut központi vezetését Aradra helyezi. A közgyűlés eme részéről tudósítónk az alábbiakban számol be:

(Vita a kisvasutról.)

Az arad—mezőkovácsháza—oroszházi kisvasutról Lőcs Rezső gazdasági tanácsnok referált. A társaság 100.000 korona részvényjegyzést kért a várostól. A közlekedésügyi bizottság pártolta a kérvényt s egyuttal kimondta, hogy a társaság köteles közevetvámot fizetni. A tanács csak 60.000 korona összegű törzsrészvényjegyzés megszavazását javasolta s ezzel szemben a közevetvám elengedését kérte.

Elsőnek Magyar Ferenc szólt fel s azt mondta többek között, hogy a kisvasutra nincsen szükség s hogy a város egy fillért se adjon a vasutársaságnak.

Oriási lármá tört ki erre. Több oldalról kiáltották Magyar felé:

— Eláll! Hogy lehet ilyet mondani.

Az elnöklő főispán több ízben cseppet s

csak nagynéhezen sikerült lecsillapítania a háborgó kedélyeket. A csend helyreálltával Mülek Lajos dr beszélt. Hivatkozott az Acsev alapítására s e vasutársaságot a város áldásának nevezte. Hiszi, hogy a kisvasut is áldás lesz Aradvárosára nézve s ezért a 100.000 korona törzsrészvényjegyzést javasolja. Varjassy Lajos polgármester ezután visszavonta a tanács javaslatát és azt javasolta, mondja ki a közgyűlés, hogy abban az esetben, ha a 100.000 koronát megszavazza, az összeget csak akkor folyósítja, amikor a vasut üzembe helyeződik.

A következő szónok Nagy Sándor dr. volt, aki azzal kezdte beszédét, hogy a város jól fontolja meg a kérdést és ne rohanjon vakon az ajánlat után, amikor konkurrens vasutak is kérnek támogatást. Szerinte a három ajánlattevő vasut közül a kisvasut fogja a legkevesebb idegent szállítani, mert a vonala mentén csupa telepések laknak.

— Azért kell nekik a vasut! jegyezte meg valaki.

— A kisvágányu vasutnak nincsen most már rendeltetése, mondta Nagy Sándor dr.

— Nem áll! Nem igaz! hangzott az ellenvetés.

Néhány pereig tartó zaj tört ki erre. Végre Nagy Sándor dr. folytathatta beszédét. Kijelentette, hogy nem tartozik azok közé, akik azzal vádolják az Acsevet, hogy azért áll most el a beadványával, mert más komoly mozgalom is megindult. Nem tartja helyesnek, hogy a keskenyvágányu vasutnak 100.000 koronát adjanak, a marosvidéki vasutnak pedig semmit. Azt javasolja, hogy adjon a város csak 60.000 koronát a kisvasutnak, a 40.000 koronát pedig a marosvidéki vasut részére szavazza meg.

Avarfy Géza szerint a keskenyvágányu vasut csak vasutka, jobban mondva vasutacska.

Derűtlenség követte ezt a kijelentést. Végül Avarfy Géza a tanács eredeti javaslatát fogadta el.

Reisinger Sándor azt mondta, hogy az Acsev nem vádakat érdemel a város részéről, hanem dicséretet. Nagy Sándor pedig hecceléssel vádolja.

— Nem mondtam! — tiltakozott Nagy Sándor dr.

Reisinger válaszolt ezután a kisvasut jelentőségét. Végül Mülek dr. indítványához csatlakozott. Varjassy Árpád hasonló értelemben beszélt.

Ezután Nagy Sándor dr. ismét szólásra emelkedett.

— Eláll! Üljön le! Szavazzunk! hangzott mindenfelől.

— Meg vagyok én ehhez szokva a parlamentben, jegyezte meg Nagy Sándor dr. és félreértett szavait magyarázta. Ő nem vádolta az Acsevet, hanem éppen azt mondja, hogy nem ért egyet azokkal, akik vádolják.

A közgyűlés akceptálta a magyarázatot s ezzel a vita befejeződött. Az elnöklő főispán szavazásra bocsátotta Mülek Lajos dr. indítványát, amelyet a közgyűlés óriási többséggel elfogadott.

(Az arad—perjámosi vasut)

A tanács ezután előterjesztette azt a javaslatát, hogy a város az arad—perjámosi vasutársaság részére 120.000 korona törzsrészvényjegyzést szavazzon meg. A tanács feltételül tüzte ki, hogy a vasut végállomása Arad legyen, és igazgatóság székhelyét Aradra helyezze, az a vasutat két éven belül építsék ki. Elsőnek Nesnera Aladár szólt fel. Azt kívánta, hogy a tanács lépjen érintkezésbe a vasut engedményeseivel, hogy a vasutat ne az államvasutak sinein hozzák be Aradra, hanem külön vágányokon. Azt indítványozza, hogy a végleges határozathozatalt a jövő havi közgyűlésre halasszák.

Lőcs Rezső tanácsnok felvilágosította Nesnerát, hogy a társaság kénytelen az államvasutak sinein behozni Aradra a vasutat.

Müller Károly végül figyelmeztette a közgyűlést, hogy sürgősen kell határozni, mert ha elhalasztja a dolgot, Temesvár fogja a vasutat elcsábítani.

A törvényhatóság a tanács javaslatát egyhangulag elfogadta.

A marosvidéki vasutársaság beadványára vonatkozólag a közgyűlés úgy határozott, hogy kilátásba helyezi a törzsrészvényjegyzést, ha a társaság kedvező ajánlatot tesz a városnak.

HIREK.

A kedves obstrukció.

Arad, március 13.

A születése után két nappal elhunyt nemzetiségi obstrukciój halálát kiterjedt körben siratják a megszorított szívű honatyák. Nem a szülei, a nemzetiségiek. Siratják azok, akik ellen irányult az egész obstrukció: a koalíciós pártok. Szegény kicsi féreg, nem tudott megnőni! Kár érte, biz Isten kár.

Aki megfigyelte, hogy a különben ideges és türelmetlen kormánypárt hogyan viselkedett a másfélnapos beszédarádattal szemben, annak figyelmét nem kerülheti el, hogy a kormánypárt ezalatt az idő alatt a szokottnál tulságosan nyugodtabb volt. Valami különös érzéke van ennek a pártnak: megérezte, hogy a nemzetiségiek obstrukciója az egyetlen eshetőség, amely még egyszer visszaszerezheti a régi dicsfényt, amely a koalíciót övezte, mielőtt a létszámemelés, a hosszú lejáratu kiegyezés még nem lett ismét aktuálissá s amikor még nem derült ki, hogy a Kossuth-nótát a nemzeti kormány alatt sem lehet énekelni, hogy a Gotterhalte marad himnusz-nak, a vezényszó németnek. A március 15 ike és október hatodika hivatalos hét-köznapiak. De mindez kiderült. Jött Polónyi, jött az államvasutak zavarai, a fizetésrendezés késése miatt, most is folyó olasz sztrájk, alamizsna a tanítóknak, sajtószabadság nyirbálás, az egyesülési és gyülekezési jog megszorítása, nyilatkozat az iskolák államosítása ellen, adósrófolás, hasraesés Bécs előtt. Az ország kezd nagyon kiábrándulni. Jó lett volna egy kis nemzetiségi obstrukció.

Akkor lehetett volna a haza nevében gorombáskodni, hivatkozni arra, hogy a nemzetiségiek a haza ellenségei s azért támadják a kormányt is, mert az mindenben megvédi az ország érdekeit. Lehetett volna. De a nemzetiségiek álláltak a jámbor óhajon és beszüntették az obstrukciót.

Gyászol a koalíció. Van oka reá.

— **A kiegyezési tárgyalások.** Budapest-ről táviratozzák: Az osztrák kiegyezési szakbizottság ma Budapestre érkezett és délután megkezdte a tanácskozásokat a magyar bizottsággal a fogyasztási vám-elkülönítésről és más kérdésekről.

— **Lamsdorff gróf nagybeteg.** *San-Remó*-ból táviratozzák: Az itt tartózkodó volt orosz külügyminiszter, Lamsdorff gróf súlyosan megbetegedett.

— **Makó a szárazéri társulat ellen.** Makói tudósítónk jelenti: Makó város közönségére súlyos terhet ró a Körös-Tisza-Maros és a Szárazéri ármentesítő társulat költségei. Makó város fekvése és általában ártérviszonyai olyanok, hogy a fentnevezett társulatok működésének létjogosultsága a város közönsége és tanácsa képvisellete által több ízben kétségbevonatott, sőt a város képviselőtestülete több ízben adott kifejezést, hogy az ármentesítő társulatoknak viszonylatai nem egyebek, mint fölösleges hivatalok, mert Makón soha sem volt árvíz és így ármentesítő társulatra szükség egyáltalában nincs. Ki is mondta ugy a tanács, mint Makó város képviselőtestülete, hogy fellr a kormányhoz, hogy a szárazéri miniszteri bizottság szüntettesék be. A határozat, melyet az érdekeltség provokált, élénk érdeklődés tárgyát képezi.

— **Kristóffy az általános szavazati jogért.** Bécsből táviratozzák: A Riedhof vendéglőben ma este a bécsi társadalomtudományi társaság estélyt rendezett, amelyen több egyetemi tanár, politikus, író és ügyvéd, — összesen mintegy 60-an j lentek meg. Az estélyen nagy ovációkban részesítették *Kristóffy József* volt magyar belügyminisztert, akire *Wolf-Eppinger*, a társaság elnöke, az első felköszöntőt is mondotta. *Kristóffy* ezután felköszöntőben válaszolt. Az ováció megköszönése után kijelentette, hogy az üdvözlő szavak az első szavak, melyekben elveit folytatott küzdelme után a méltánylás hangjai is belevegyülnek. Az elismerés hazafias és dinasztikus fáradozásainak szól, amelyekkel a nép jogaiért és jóléteért küzdött. Ha az általános választói jog kérdése a politika utvesztőin. Magyarországon elposványosodna és elmerülne, akkor Magyarországon előreláthatólag súlyos napok virradnának: harcok, súlyos, elkeseredett szociális harcok, amelyeknek kimenetele kiszámíthatatlan. De nem lesz vége a harcoknak akkor sem, ha egy, a dolog lényegét meghamisító tervezet törvényerőre emeltetnék. Ebben az esetben a harc átmenne az új parlamentbe, amelyben előbb nem lesz béke és alkotó munka, amíg az általános választói jog a maga tisztaságában megvalósítva nincs. Mert ez a jog a nép lelkében nem egyszerű kívánság Magyarországon, hanem lobogó tűz és ezzel a tüzzel veszedelmes játszani. Ha ez a jog meglesz, Magyarország belép a modern kultúr-államok sorába és a kultúra és emberszeretet jegyében új korszaka kezdődik. A parlament nem lesz többé a vakmerő politikai kalandok és kicsinyes intrikáknak szülője s vége szakad a két állam közötti surlódásoknak is. A választói jog megvalósulására üriti poharát. *Kristóffy* után még többen beszéltek.

— **Házasság.** *Friedmann Mór* e hó 17 én vezeti oltárhoz *Steiner* Adél kisasszonyt Aradon.

Ring Ignác apátii kereskedő ma vezette oltárhoz *Weisz* Ida kisasszonyt, *Weisz* N. birtini kereskedő leányát.

— **A Kölcsey-zsur.** Az irodalmi zsúr iránt, melyet a Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztálya rendez szombaton délután öt órakor a városháza dísztermében, nagy érdeklődés nyilvánul. A műsor, melyben *Dittrichstein* Bernátné, *Kaszab Géza*, *Kocsán János* szakosztályi tagok, *Glück* Ilonka és *Bing* János kiváló műkedvelők szerepelnek, ezuttal különösen tartalmas és csábító. A Kölcsey-egyesület tagjai belépésre jogosító igazolványukat pénteken és szombaton délelőtt tizenegy órától egyig váltathatják ki az egyesületi könyvtárban (színház-épület II. emelet.)

— **Éljen a tavasz!** *Kézdivásárhelyről* táviratozzák: Kézdivásárhelyen és vidékén több mint 24 óra óta folytonosan havazik és óriási hőmennyiség esett le. *Kozma László* hatolykai földműves *Zaboláról* hazajövet, utközben megfagyott.

— **A Rákóczi asztaltársaság disztagjai.** A Rákóczi asztaltársaság már régebben elhatározta, hogy *Károlyi* Gyula gróf főispánt és *Varjassy* Lajos polgármestert disztagjai sorába igtálja. Ma délben megjelent a főispán előtt a Rákóczi asztaltársaság küldöttsége *Schwarz* Pál elnök vezetése mellett s átadta a főispánnak a disztaggá való megválasztásáról szóló diszoklevelet. A küldöttségben *Müller* Károly orsz. képviselő és *Szabó* Zoltán is részt vettek. A főispán örömmel fogadta el s köszönte meg az iránta megnyilvánult bizalmat s ezután néhány percig elbeszélgetett a megjelentekkel. *Varjassy* Lajos polgármesternek is ma délben adták át diszoklevelét a vármegyeházán, minden formalitás nélkül.

— **Supka Béla temetése.** *Supka* Béla holttestét ma reggel a rend könyvtárszobájából a templom hajójába vitték, s közvetlenül a szentély előtt helyezték egyszerű ravatalra az ezüst színű koporsót. Feléje díszes baldabint emeltek, s négy oldalról díszes kandelabereket helyeztek el. A koporsó körül a rendház, továbbá a megboldogult barátainak, rokonainak koszoru feküdtek. Délután könyörgés is volt az elhunyt házfőnök lelki üdvéért, amely csak a temetési szertartás megkezdésekor ért véget. A gyászszertartási funkciókat fényes segédlettel *Szathmáry* Gejza pécskai esperes plébános végezte. A gyászszertartásban részt vettek *Kiss* Gyula hitoktató, *Szikra* Lénárd gáji plébános, *Péter* Pál hittanár, *Kubicza* Győző és *Heiszer* Szilárd. A temetés, amelyen rendkívül sokan jelentek meg, délután 3 órakor kezdődött. A notabilitások közül ott volt *Salacz* Gyula ny. polgármester, *Reicher* Károly, *Sarlot* Domokos főkapitány, *Kabdebo* János dr. a megboldogult kezelő orvosa, *Kristyóry* János, s a rendnek számos kültagja. *Supka* Béla rokonai közül megjelentek: *Supka* Károly, a megboldogult öccse, aki Tatáról jött el a temetésre, *Supka* Mária, a megboldogult unokahuga, aki már öt hete tartózkodik Aradon, s odaadással ápolta az utolsó percig nagypatyját, s végül *Dolizsay* Károly, *Supka* Béla sógora, aki szintén Tatáról utazott ide a végtisztességre. *Supka* Bélát a felső temetőben helyezték örök nyugalomra.

— **Öngyilkos aggastyán.** Ujszentanna előljárósága ma telefonon jelentette az aradi ügyészségnek, hogy *Kretz* Péter ujszentannai 70 éves vagyonos gazda ma délben istállójában fölakasztotta magát és meghalt. Az öngyilkosság okát nem tudják. *Kretz* felesége és három gyermeke gyászolja. Minthogy bűntény nem forog fönn, az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— **Az Óvár-tér felmérése.** A mai közgyűlés elhatározta, hogy az Óvár-tér felmérésére pályázatot hirdet. A törvényhatóság két pályadíjat: egy 500 és egy 300 koronásat tűzött ki.

— **A monografia bizottság ülése.** A monografia bizottság ma délelőtt *Károlyi* Gyula gróf főispán elnöklété alatt, ülést tartott, amelyen részt vettek *Ábrai* Lajos, *Salacz* Gyula, *Somogyi* Gyula, *Szathmáry* Gyula, *Varjassy* Árpád és *Varjassy* Lajos. *Somogyi* Gyula előterjesztette, hogy a vármegye néprajzi monografiájából csak a magyar lakosság monografiáját készíthette el, közbejött betegsége a munka befejezésében megátolta. Hogy feladatát teljesítse, néhány havi halasztást kér. A bizottság ezt tudomásul vette. *Somogyi* bejelentette ezután, hogy *Jancsó* Benedek, akit a monografia megírásával megbíztak és aki a munkát nem végezte el, a felvett, de meg nem szolgált íróf tiszteletdíjából már 500 koronát visszafizetett, s a többit is rövid idő alatt megfogja téríteni. A bizottság ezután elhatározta, hogy a monografia meglevő köteteit részben értékesíteni fogja, részben pedig tiszteletpéldányképen szétküldi. A vármegye törvényhatósága az egyes vármegyéknek, a város törvényhatósága pedig az egyes városoknak fog egy-egy tiszteletpéldányt küldeni. Felkéri továbbá a muzeumok és könyvtárak országos felügyelőségét, hogy jelölje meg azokat a könyvtárakat, amelyekben nincs meg a monografia, hogy a bizottság ezeknek is küldhessen tiszteletpéldányt.

— **Egy orosz hír.** *Karkov*-ból táviratozzák: Amikor ma délben a rendőrség egy diák lakásán házkutatást tartott, egy bomba explodált s egy rendőrtisztet, három rendőrt és két magánszemélyt megölt többeket pedig megsebesített.

— **A Baross-parki kioszk bérlete.** A városi közgyűlése a tanács javaslatára elhatározta, hogy a Baross-parki kioszkot *Mihály Gyula* aradi cukrásznak adja bérbe hat évre évi 90 korona bérért.

— **Tűz egy kenyérsütőben.** Ma délután két órakor a Gyulai első kenyérsütőde Ujterem-utca 12-ik szám alatti műhelyének tetőzete *ki-gyulladt.* A helyszínen megjelent tűzoltóság a tüzet hamarosan eloltotta. A kár jelentéktelen.

— **Eltűnt pénzeszsák.** Ma hajnalban az *aradi* állomáson levő pénztárból egy pénzeszsák nyomtalanul eltűnt. A rendőrség megindította a nyomozást. Valószínűnek tartják, hogy a zsák, amelyben 400 korona értékű ezüstpénz volt, átszállítás közben veszett el. A pénzt *Wallfisch* Armin aradi pénzváltóüzlet tulajdonos adta fel *Gundelsinger & Comp* bécsi cégnek címezve. Az elveszett zsákban 100 korona értékű ötkoronás és sok régi kétforintos, negyedforintos és egyéb forgalomból kiment pénzdarab volt.

— **Tanárok Ballagi Aladánál.** Budapesti tudósítónk jelenti: Ma a polgári iskolai tanárjelöltek nevében tiztagu küldöttség tisztelettel *Ballagi Aladár* dr. országgyűlési képviselő egyetemi tanárnál és megköszönte az érdeklükben a parlamentben tett munkálkodásait. A küldöttség szónoka *Babescu* Viktor volt, akinek szavaira Ballagi szép beszédben válaszolt, amelyben a polgári iskolai tanárok fontosságát a nevelés és oktatás terén méltatta. Megígérte, hogy továbbra is mindig dolgozni fog érdeklükben és küzdeni céljaikért.

— **Nagy sztrájk Moszkvában.** *Moszkvából* táviratozzák: A közúti vasutársaság összes lakatosai ma sztrájkba léptek, amelynek következtében az egész közúti forgalom megszűnt. A légszuszgyári munkások azzal fenyegetőznek, hogy ha a közúti vasut lakatosainak követelését nem teljesítene a társaság, ők is sztrájkolni fognak. A vízvezetési munkások között hasonló célú agitáció eredménytelen maradt, míg a vágóhídi alkalmazottak között a hangulat nagyon izgatott.

— **A törvényszékről.** Erdekes kis epizód folyt le a múlt héten egy törvényszéki tárgyalás alkalmával. Be volt idézve *Nagy* András nagyvarjasi lakos tanúnak, ki az elnök kérdéseire így felelt:

Elnök: Hogy hívják?

Tanu: Már mint engem, kérem átossággal?

Elnök: Már mint magát.

Tanu: Nagy Andrásnak, kérem szépen.

Elnök: Milyen vallásu?

Tanu: Már mint én, kérem átossággal?

Elnök: Már mint maga.

Tanu: Ev. református, kérem szépen.

Elnök: Hol lakik?

Tanu: Már mint én, kérem átossággal?

Elnök: Már mint maga.

Tanu: Varjason, Nagy-Varjason, kérem szépen.

Elnök: Hány éves?

Tanu: Már mint én, kérem átossággal?

Elnök: (indulatosan) Nem én!

Tanu: (nyugodtan) Hát, kérem átossággal, a nagyságos ur lehet olyan 55—60 esztendő.

— **A bádög álarc.** *Vukuleszku Szilárd* lip-pai vagyos borbélymester már régóta ellenséges viszonyban élt sógorával. Páska Emil ottani járásbírói irnokkal, amelynek a nagy nyilvánosság előtt a sajtóban is kifejezést adott. *Vukuleszku* ugyanis múlt évi június 4-én, az ottani Radna-Lippa című hetilap 25. számában egy nyíltéri közleményt tett közzé, amelyben sértő kifejezések kíséretében aposztrofálta Páska Emilét. A harcias sógor az említett közleményben többek közt ezeket írta:

„Csodálkozom, hogy lehet az ember oly arcátlan; mert az olyan ember, aki más személynél oly dolgokat állít, ami a valóságnak

meg nem felel, megérdemli, hogy bádög álarcot viseljen.”

Páska Emil irnok ezért feljelentést tett *Vukuleszku Szilárd* ellen becsületsértés miatt a temesvári kir. törvényszéknél és a borbélymester ellen meg is indult az eljárás. A nyomozás során *Vukuleszku* beismerte, hogy az inkriminált cikket ő írta és ezért a felelősséget el is vállalta. A törvényszék vád alá is helyezte és mára volt kitűzve az esküdtzéki főtárgyalás, melyen a vádlott ügyvédje előadta, hogy *Vukuleszku* az inkriminált közleményt téves információ alapján írta meg. Kész a közleményt visszavonni, sajnálkozását fejezi ki és bocsánatot kér. *Jörg Endre* kir. alügyész erre elejtette a vádat. A törvényszék ezek után a további eljárást az esküdtsek meghallgatása nélkül megszüntette.

— **Szi.vásy István,** kárpitós és díszítő, Weitzer-János-utca 19. szám alatt elvállal ebben a szakmában a legszebb és legdiszesebb kivittel munkákat, gyorsan és jutányos árak mellett. 421

— **Praeservatív** ideális legjobb minőségben Vojtek és Weisznál. 201

A touloni hajókatasztrófa.

Felrobbant páncélos.

Száznál több halott.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, március 13.

Tegnap röviden már megemlékeztünk arról a borzalmas hajókatasztrófáról, amely a franciaországi *Toulon* mellett történt. A katasztrófát állítólag az idézte elő, hogy egy löveg felrobbant s annak szilánkjai felrobbantották a puskaporos kamrát, s szétroncsolták csaknem az egész hajó belsejét, amely ezenfelül tüzet is fogott, s még félelmesebbé tette a veszedelmet. A tegnapi nap folyamán borzalmas hírek keringtek a halottak számáról, mai táviratok alapján azonban megállapítható, hogy a halottak száma mindössze *száznál valamivel több.*

A hajókatasztrófáról a következő távirataink számolnak be:

Páris, márc. 13. A tengerészetiügyi miniszteriumhoz érkezett legutóbbi jelentések szerint a touloni katasztrófa áldozatainak száma igen jelentékeny, mindazonáltal nem oly nagy, mint azt tegnap délután az első jelentések után vélték. Hét tiszt hiányzik, ezek között *Avigard* hajóskapitány, *Bertier* fregattkapitány, *Thomas* hadnagy és két altiszt, továbbá egy orvos és az első gépész. *Manceron* tengernagy könnyen megsebesült. A sebesültek számát 40-re teszik.

Toulon, márc. 13. A Havas-ügynökség levelezője *Thiercelen* hadnagygyal, *Jéna* egyik tisztjével beszélt, aki a katasztrófa alkalmával több helyen megsebesült, de eszméletét nem veszítette el. A hadnagy az elveszett legénység számát illetőleg igen pesszimistikusan nyilatkozott. Nézete szerint a lőpor felrobbanása következtében az atmoszféra oly nyomasztó volt, hogy a lélegzést felette megnehezítette, úgy, hogy a *legtöbben megfulladtak.* A halottak számát *százra,* a kórházakba szállított sebesülteket *150-re teszik.* Számos sebesült magánkezelés alatt áll. A katasztrófa színhelyén megjelentek az összes hatóságok. A tüzet nagynehezen sikerült eloltani. Azt hiszik, hogy az éj folyamán meg fogják találni a hiányzó holttesteket.

Toulon, márc. 13. *Manceron* admirális élelmezési tisztje a *Jéna* páncélos katasztrófájánál üvegszilánkoktól homlokán sebesült meg. Kihallgatásakor előadta, hogy fél 2-kor délben az ebédlőteremben rendes foglalkozását végezte, amikor az étterem és az admirális helyiségei

alatt irtózatosszerű robbanás történt. Az összes ablakok bezúzódtak. Sűrű, türehetetlen füst töltötte meg a hajó összes részeit, beszéli az élelmezési tiszt. Éreztem, amint a homlokomon megsebesülök. A leömlő vér elvakított és később fulladoztam tőle. Berohantam az admirális szobájába, ahol éppen a kávét szolgálták fel. Értesítettem őt a veszélyről, mire ő kirohant. Nem emlékszem, vajjon az admirális meg volt-e sebesülve. A fedélzeten leirhatatlan zűrzavar uralkodott. Mindenki a medencébe veti magát vagy bele dobja. Lehetséges, hogy azok, akik az irtózatosszerű zuhanásnál nem törték be koponyájukat, a füstben fulladtak meg. Az arzenál bejáratainál óriási néptömeg van, melyet csak nagy fáradsággal tudnak visszazsorítani.

Toulon, márc. 13. A katasztrófa áldozatainak számát még mindig nem tudták megállapítani. A becslések azonban már kevésbé pesszimistikusak. A tengerészeti hatóságok úgy vélik, hogy *80 tengerész meghalt, 20 súlyosan* és számosan könnyebben sebesültek meg.

Páris, március 13. *Toulon* ban már reggel kezdtek meg a nagy takarítás munkáját. A *Patrie* hajó kapitánya, mely hajó a *Jenától* 500 méternyire állott, azonnal fölismerte a páncélos nagy veszedelmét és úgy akart a bajon segíteni, hogy a *zsilipkapu irányában ágyugolyót lövetett el.* A golyó óriási lyukat ütött a kapun, amelyen át csakhamar betódult a víz és megtöltötte a medencét. A *Patrie* parancsnokának eme tette nélkül a tűz még tovább terjedt volna és bizonyára az egész arzenált elhamvasztotta volna.

Roux zászlótiszt nagyon tragikus körülmények között vesztette életét. Éppen akkor, amikor a *Patrie* kapitánya bombát lövetett a zsilipkapu ellen, néhány munkással és matrózzal együtt szintén azzal foglalkozott, hogy a zsilipkaput kinyissa. Hosszabb fáradozás után sikerült a zsilipkaput felnyitni és a vizet a medencébe bebocsátani. Abban a pillanatban, midőn ezzel a munkájával készen lett, a *Patrie* golyója süvített a levegőn keresztül és rést ütött a zsilipkapun. A bomba egyik szilánkia fölhasította a tiszt testét s haldokolva vitték a kórházba, ahol nagy kínok között meghalt.

Toulon, március 13. A robbanás hatása a városban is érezhető volt. A legtöbb ház olyan, mintha bombázták volna. A lakosok közül sokan megsebesültek.

Toulon, március 13. A város mély gyászban van. A színházak és kávéházak zárva vannak. Számos család gyászban egyre várja az eltűntekről szóló híreket.

Páris, március 13. Az egész sajtó mély részvételt nyilatkozik meg a katasztrófáról. Az *Eclair* azt írja, hogy a modern hadihajók komplikált szerkezetükre való tekintettel szigorú felelősséget és a legénység teljes odaadását követelik. Az a tengerész pedig, amelynek élen *Pelletan* vagy ennek követői állnak, a felelősséget, a kölcsönös bizalmat és a szorgalmat nem ismerik. Az *Echo de Paris* szerint a közönség izgalma részben a kormány ellen fordul, amelynek pozíciója ugysem nagyon szilárd.

Páris, március 13. Még most sem tudják egész bizonyosan a halottak számát és a katasztrófa okát megállapítani. Hír szerint *villamos rövidzárlat okozta.*

Páris, márc. 13. A touloni tengerészeti praefekturától a tengerészeti miniszteriumhoz érkezett telefonjelentés szerint a katasztrófa alkalmából eltűntek száma 114.

Toulon, márc. 13. *Thomson* tengerészeti miniszter *Toulon*ba érkezett, megtekintette a *Jéna* belsejét s meglátogatta a sebesülteket a kórházban. A katasztrófa okául azt tartják, hogy egy löveg felrobbant és annak szilánkjai felrobbantották a puskaporos kamrát.

Két napos közgyűlés.

Az idegenforgalom emelése. — A felsőbb leányiskola ügye. — A rendőrtisztviselők egyenruhája. — Tisztviselő választások. — A gyermekkorház telke. — Két telek átengedés. — Gyáripari-bizottság.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 13.

Aradváros törvényhatósági bizottsága *Károlyi* Gyula gróf főispán elnöklete alatt ma délután tartotta március havi rendes közgyűlését, amelyen több fontos ügyben hozott határozatot. A közgyűlési sorrenden 76 tárgy szerepelt s a törvényhatóság a felével sem végzett a mai nap folyamán. A többi tárggyal holnap foglalkozik. A mai közgyűlésről tudósítónk az alábbiakban számol be:

(Az idegenforgalom.)

Kádas Kálmán főjegyző a közgyűlés elején felolvasta a Kossuth, Rákóczi- és Asztalos Sándor-társaságok együttes beadványát, amelyben arra kéri a várost, hogy Aradváros idegenforgalmának emelése érdekében tegyen intézkedéseket. A közgyűlés a tanács javaslatára *Varjassy* Lajos polgármester elnöklete alatt egy husz tagból álló bizottságot küldött ki, amely kiegészítve magát a három társaság kiküldöttével, tervezetet készít, hogy milyen eszközökkel lehetne az idegenforgalom emelését előmozdítani. A törvényhatóság elhatározta továbbá, hogy felir a kereskedelmi kormányhoz, engedélyezzen az októberi gyásznapi alkalmával az Aradra zarándoklók részére kedvezményes jegyeket, esetleg mérsékelt áron különvonatokat.

(Felirat a felsőbb leányiskola ügyében.)

Az állami felsőbb leányiskola ügyében *Varjassy* Lajos polgármester érdekes indítványt terjesztett a közgyűlés elé. A polgármester ugyanis belátta, hogy a felsőbb leányiskola létesítése hajótörést szenved a kormány szűkkeltsége következtében. Ezért azt indítványozta a közgyűlésnek, intézzen feliratot a közoktatásügyi kormányhoz és ebben tegyen ajánlatot, hogy a létesítendő felsőbb leányiskola részére ingyentelket ad és az épületet felépíti a maga költségén, az állam csupán az iskola felszerelésének és fenntartásának költségeit viselje.

A törvényhatóság egyhangú lelkesedéssel tette magáévá a polgármester javaslatát.

(Egyenr hát a rendőrtisztviselőknek.)

Ezután a rendőrtisztviselők beadványára került a sor, amelyben az egyenruha viselésének kimondását kérték. *Sariot* Domokos főkapitány megindokolta a kérvényt. Legerősebb érve ez volt:

— Ma már olyan idöket élünk, hogy Aradon nem minden gyerek ismeri a rendőrbácsit. A szolgálatban elkerülhetetlenül szükséges az egyenruha viselése annál is inkább, mert a rendőrtisztviselő nem hajlandó magát inzultusoknak kitenni. Aztán az egyenruhát a saját költségükön...

— Akkor megszavazzuk! volt az egyhangú válasz. S a közgyűlés eleget tett a rendőrtisztviselők kérelmének.

(Két választás.)

Néhány érdektelen ügygel végzett a közgyűlés s ezután a legérdekesebb tárgyra: a választásokra került a sor. Egy számvédségi számtisztai állást és egy irodai segédtszti állást töltött be választás útján a törvényhatóság. Az elnöklő főispán előbb kiküldte a két szavazatszedő küldöttséget. Az első küldöttség elnöke *Rosenberg* Miksa dr., tagjai *Domonkos* Lajos és *Hoffmann* Antal, jegyzője pedig *Angel* István dr. aljegyző lettek. A második küldöttség így alakult meg: elnök: *Szathmáry* János, tagok: *Stauber* József és *Gutzjahr* Mihály, jegyző: *Zubor* Andor aljegyző.

A titkos szavazás eredménye ez volt: a számtisztai állásra összesen 92 szavazatot adtak be, ebből kapott

Alt János	35
Pitner József	26

szavazatot. Grósz Samu, Binder Gyula és Petkovics Milos Béla is kaptak szavazatot. A közgyűlés tehát *Alt* János adótszti választotta meg számtiszté. Az irodai segédtszti állást a törvényhatóság nagy többsége *Petkovics* Milos Béla irnokkal töltötte be.

(A gyermekkorház telke.)

A mult havi közgyűlés tudvalevőleg kimondta, hogy a létesítendő gyermekkorház céljaira átengedi a Kossuth-utca végén az élővizcsatorna mellett kijelölt telket. Minthogy törzsvagyon elidegenítésről volt szó és ebben az esetben a közgyűlés névszerinti szavazással dönt, az ügyet a mai közgyűlés sorrendjére tűzték.

A névszerinti szavazáson a törvényhatóság 79 tagja a terület átengedése mellett szavazott. Négyen: *Avari* Imre dr., *Nikolics* Sándor, *Nesnera* Aladár és *Steiner* Jakab a terület átengedés ellen szavaztak. Négy bizottsági tag pedig egyáltalán nem élt a szavazás jogával.

A számaanyag gyár és a Weitzer féle vaggongyár által kért telkek átengedését a közgyűlés szintén megszavazta. A végérvényes döntés a jövő havi közgyűlésen lesz, amikor is a törvényhatósági bizottság névszerinti szavazással határoz.

(Állandó gyáripari bizottság.)

A tanács *Werther* Hugó csabai játékgyáros kérelmét terjesztette ezután elő. *Werther* játékgyárat akar Aradon létesíteni és a várostól nagyobb szubvenciót kér. A tanács ezzel kapcsolatban azt javasolta, hogy a közgyűlés küldjön ki egy állandó bizottságot, amely minden gyáralapítási tervet tanulmányozás tárgyává tesz.

A törvényhatóság *Varjassy* Lajos polgármester elnöklete alatt nagyobb bizottságot alakított.

Ezután még néhány kisfontosságú ügyben hozott a közgyűlés határozatot s ezután az elnöklő főispán több bizottsági tag óhajására a közgyűlést berekesztette és folytatását holnap délutánra tűzte ki.

Elítelt aradi magánhivatalnok.

Hölgyek harea.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 13.

A párbajmánia megszüntetésén fáradozók mozgalmuk első teendőjének — igen helyesen — azt tűzték ki, hogy az emberi becsületet, az erkölcsi javak ez egyik legértékesebbjét törvényeink az eddiginél nagyobb védelemben részesítsék. Apró, csip-csup pénzbüntetéseket nem gátolják meg különösen a könnyen hevülő, indulatos természetű embereket, hogy mások becsületében gázoljanak és ok nélkül érzékenyen megsértsék őket. De talán seholsem oly csekély az oltalom a magánbecsület számára, mint aminőt a magyar büntetőtörvény nyújt. Ezt ékesen igazolják az aradi járásbírósnak ma hozott ítéletei, amelyekben a törvény rendelkezéseire alkalmazkodva, egészen apró pénzbüntetéseket mért ki két érdekes becsületsértési pörben.

A ma elintézett becsületsértési bűnügyekről az alábbi tudósítást adjuk:

Néhány héttel ezelőtt az aradi pályaudvaron találkozott *Flamm* Árpád szállítovállalati hivatalnok *Fuchs* Vilmos magánhivatalnokkal. Beszélgetés közben ráterelődött a szó R. ismert aradi szállítóra, akiről *Flamm* Árpád mindenfélét elmondott, de ebből semmisenem volt hízegő R-re nézve. Izeltől közöljük, hogy a dühös magánhivatalnok többek között a következőket mondotta R-ről:

— Tudom, hogy milyen kevéssé tiszta (ezt egy erőteljes szóval fejezte ki) volt R. azelőtt és hogy apró bogárkákban (itt megint csak egy szót használt) sem szükölködött. Ha az én nagybátyám nem vette volna vissza, ma csatornatisztító lenne.

A megsértett szállító *Szegő* Hugó dr. ügyvéd útján följelentést tett *Flamm* Árpád ellen, akit ma a tanuvallomások alapján a bíróság 40 korona pénzbüntetésre ítelt, amely behajthatatlanság esetén két napi fogházra változtatandó át.

Ugyanilyen büntetést kapott *Institoris* Antal aradi kereskedelmi utazó neje azért a kevéssé ártalmatlan kijelentésért, amelyet K. Arminné, egy aradi magánhivatalnok neje ről tett. *Institoris* né azt állította a magánhivatalnok rendkívül csinos nejeéről, hogy örütség miatt már fogva tartották és a vele való érintkezés veszélyes. A mai tárgyaláson beigazolást nyert, hogy *Institoris* né tényleg megtette a becsületsértő kijelentést, mire a bíróság 40 korona pénzbüntetésre és 50 korona perköltség megfizetésére ítélte a meggondolatlanul nyilatkozó hölgyet.

A minorita generális Aradon.

Ki lesz az új házfőnök?

Rendfőnök választás küszöbén.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 13.

Néhány hónap mulva érdekes vendége lesz Aradnak. A nyár folyamán fogják ugyanis megtartani a minorita rendben az általános választásokat, s ez alkalomra Aradra jön a minorita rendnek Rómában székelő generálisa, *Reiter* Domonkos is.

A minorita rend tudniillik minden negyedik évben új rendfőnököt választ, s *Csák* Cirjék dr. megbízása a nyár folyamán fog lejárni. Az ilyen rendfőnök választásokra kivételesen elszokott látogatni a generális is, hogy elnököljön — de csak kivételesen. Az idén az aradi minoriták tehát részesülni fognak ebben a kivételes szerencsében s a minorita atyák máris megtették az előkészületeket a generális fogadására, aki aradi látogatása után valószínűleg néhány kiválóbb magyarországi minorita rendházat is meg fog tekinteni.

Ezen a választáson fog eldőlni az is, ki lesz *Supka* Béla utódja, akinek a személyére nézve már megtörtént a megállapodás. A rendfőnök ugyanis *Deli* Ödönt, a nagyenyedi házfőnököt ideiglenesen az aradi minorita rendhez házfőnöki minőségben áthelyezte. *Deli* az általános választásokig adminisztrátori minőségben vezetni fogja a rendház ügyeit. Miután az adminisztrátorokat régi szokás szerint véglegesíteni szokták, több mint bizonyos, hogy az általános választásokon is ő kerül ki győztesen és így már ma biztosra vehető, hogy ő lesz *Supka* Béla utóda.

A leendő rendfőnök személyét illetőleg még nem indultak meg a kombinációk. Lehet, hogy *Csák* Cirjék dr.-t újra megválasztják, de az sincs kizárva, hogy más fogja őt követni a rendfőnöki székből.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Szívem, vigjáték. (Bérlét B.)
 Péntek: *Ocska* brigadéros, szimf. Diszelo-
 adás. (Bérlét C.)
 Szombat: *Déryné* ifiasszony, szimf. *Jonny*
Lilian szorptin táncosnő (színpad víz alatt) föllepte.
 (Bérlét A.)
 Vasárnap: Délután: A drótostót, operette. Este:
 Az éjjeli menedékhely, dráma. *Jonny* *Lilian*
 szorptin táncosnő (színpad víz alatt) föllepte. (B. bérlé-
 zület.)

* *A kornevillei harangok*. *Planquette* klaszikus zenéjű operettje ma is igazi gyönyörűséget szerzett a publikumnak. Ez a gyönyörűség egyedül a halhatatlan zeneköltőnek szól.

Az isteni zene most is teljes frissességével és minden szépségével hatott. Hunyadi *Gáspár apója* erőteljes drámai megjátszásával nagy hatást gyakorolt. Nagy tetszést aratott *Kapossy Józsa* és *Henry* szerepében *Ladislav*, aki különösen első áriája után sok tapsot kapott. *Zsigmond*, *Faludi* is jók voltak. Az előadást végig nézte Miss Maud Allan is, aki elragadtatással tapsolt a szereplőknek. H. G.

* **Bácsné bucsuja.** *Bácsné Maár Julia*, a magyar beszélő muzsa leghivatottabb papnőinek egyike bucsuzik a világot jelentő deszkákról, ahol a ragyogó sikereknek sorát aratta. Harminchárom éven keresztül járt diadalról-diadalra. Két év előtt már vissza is vonult, de a szíve és az aradi közönség osztatlan óhaja visszacsábította megint. Most végleg távozik. A bucsu mindenkor megilletődést ébreszt s kétszeres a megilletődésünk most, amikor Bácsné, a vidéki színpadok Prielle Kornéliája távozik. E hó 23-án, Virágvasárnap előtti szombaton jelenik meg utólszor a közönség előtt „Rosenkranz és Guldenstern grófnőjének szerepében.

* **Ferenczy Károly Aradon.** A budapesti Király Színház kitűnő művésze, *Ferenczy Károly* jövő hétfőn és kedden vendégszerepelni fog Aradon. Szendrey Mihály a színügyi bizottság beleegyezésével Nyáray helyét tudvalevőleg virágvasárnap tölti be, addig is vendégszereplésekkel pótolja az első komikust. *Ferenczy Károlyt* a kiváló komikust hivatják elsőnek, aki a Gésákban és a Koldus gróf címszerepében játszik. Itt említjük meg, hogy az ujonnan szerződött komikus, *Leővey Leó*, még virágvasárnap előtt vendégszerepel.

* **Miss Jonny Lilián.** Két estén át szerepel színpadunkon a nagy hírnévre emelkedett kiváló szerpentintáncosnő: *Miss Jonny Lilián*. A mez telen csuda tánca után *Miss Lilián* táncművésze az ellentét varázsával fog hatni. Szinte páratlanul áll a maga nemében műsorának az a száma, amelyet a színpad a víz alatt képvisel s amely mint látványosság is a legnagyobb fokban érdekfeszítő. A táncosnő szombaton és vasárnap lép fel rendes helyárok mellett.

Polónyi megnyilatkozott

Nem válaszol a támadásokra.

Csak a bíróság előtt!

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 13.

Több héten át, a köröskényi tuzskulánumban való időzése alatt *Polónyi Géza*, Magyarországnak elbukott igazságügyminisztere nem hallatta szavát. Ma azután, visszatérve a fővárosba, első dolga volt egy újságíró előtt megnyilatkozni és elmondani, hogy a politikai élettől való visszavonulása óta sok rágalmat szórtak feléje, de ő nem reflektál azokra, mert csak a bíróság előtt fog számolni és számoltatni.

Polónyi nyilatkozatáról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Polónyi Géza volt igazságügyminiszter ma köröskényi birtokáról Budapestre érkezett. Egy újságíróval beszélgetve, *Polónyi* kijelentette, hogy a falun is éber figyelemmel kísérte pöre folytatását és látja azt a rettenetes huza-vonát, amelyet *Lengyel Zoltán* a perében kifejt. Mindennap — mondotta *Polónyi* — más közleményeket tesz közzé, aminthogy most legutóbb is gondoskodott arról, hogy új vizsgálóbíró és ügyész kiküldését kérő beadványa a nyilvánosságra kerüljön. E dolgokra nézve kijelenti, hogy ő sem most, sem a jövőben semmiféle ilyen közleményre reflektálni nem fog, mert ő *Lengyel* már csak a bíróság előtt szándékozik leszámolni. A közönség figyelmébe ajánlja azt a tendenciát, amely egyrészt a huzavonában megnyilvánul, másrészt pedig azt a körül-

ményt, hogy ő nem hírlapi polemiát, hanem pört folytat *Lengyel* ellen. Ennek folytán *Lengyel* közleményeire, — tartalmazzanak azok bármily célzatos valótlaniságot, aminő például az, hogy *Schönbergernét Andrassy Gyula ellen valami vallomástételre rábirta volna*, ami színterint *infámis hazugság* — a hírlapok utján reflektálni nem szándékozik, csak majd a bíróság előtt.

MULATSÁGOK

(=) **Postás altisztek mulatsága.** Az aradi posta- és távirada altisztek és szolgálak özvegyeiket, árváikat segítő és temetkezési egyesületük javára, 1907. március 16-án, a Kovács és Novotny-féle étteremben jótékonycélu zártkörű táncvigalmat rendeznek. Kezdeté este pont 8 órakor. Jegyek előre válthatók az összes levélhordóknál.

Új postahivatal Aradon. Szűk a postaépület. A Tököli-térier öröme.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 13.

Az aradi első számú kincstári postahivatalra már évek óta érezhető súlyos terheket ró az a különben örvendetes jelenség, hogy a kereskedelem és ipar egyre hatványozott mértékben fejlődik s ezzel karöltve a forgalom is napról-napra nagyobb arányokat ölt. Érezte ezt a terhet már régebben is, s akkor személyszaporítással s a kincstári postaépület toldozgatásával próbálgattak segíteni a dolgon, de ma már oda jutottak, hogy már alig van beépítetlen terület a kincstári telken, s még így is alig tudják az egyes osztályokat kellőképpen elhelyezni. A közönség kényelméről, vagy egy modern postaépület igényeiről pedig szó sem lehet. Nem lehet szó már azért sem, mert hiszen a mostani postaépület nem egységes terv alapján épült. Legrégibb a Weitzer János-utcai front, amely ezelőtt 53 évvel, amikor a posta odaköltözött, még csak földszintes házikó volt. 1886-ban lebontották a tetőt, s az alap falakra felépítették az első emeletet. De csakhamar így sem felelt meg az igényeknek, mire a régi épület északi, majd a déli részéhez építettek egy-egy emeletes szárnyat s ez által végleg k használták a rendelkezésre álló területet.

Az új postaépület felállítása tehát napirendre került, bár még remény sem igen lehet rá, hogy egyhamar felépüljön, mert egy modern posta palota felépítése rengeteg pénzbe kerül. A telefon és táviradavezetékek áthelyezése okozza a legnagyobb gondot s csupán ezek áthelyezése mintegy 160,000 koronába kerülne. Ilyen körülmények között tehát ismét csak toldozgatásokra van utalva a posta, amely reményeinek nagy részét az építendő új pályaudvar épületébe helyezi. Megállapodás történt tudniillik az iránt, hogy a kézbesítő osztályt a kézbesítés gyorsabb lebonyolítása érdekében oda fogják kihelyezni, amivel mellesleg azt a célt is elérik, hogy a most összezsúfolt hivatalok legalább egy kissé kiterjeszkeskedhetnek.

Nemcsak az ismertett helyhiány, de a felvevő hivatalok rendkívüli megterhelése indította *Szél Ernő* posta és távirada-főnököt a múlt hó elején arra, hogy egy új postahivatal felállítására iránt előterjesztést tegyen a nagyváradi posta és távirada-igazgatóságnak. E felterjesztésében a *Tököli-teret* jelöli meg a létesítendő postahivatal helyül, ahol jelenleg az 1-ső számú gyűjtő-állomás van *Springer Emma* üzletében.

A nagyváradi posta és távirada-igazgatóság köteleességszerűen tárgyalás alá vette az ügyet, melynek eredményeképp a napokban leiratot intézett az aradi posta és táviróhivatalhoz, a melyben felszólította, gyűjtse össze azokat a statisztikai adatokat, amelyek alapján a javaslat annak idején a kereskedelmi miniszterium elé kerül. Ezek az adatok ma már csaknem teljesen össze vannak gyűjtve s a legapróbb részletekre kiterjeszkeskednek. Az új postahivatal körzete Aradnak az a része lesz, amelyet északról a *Fejsze- és Pöllenberg-utcák*, keletről a *Rákóczi- és Tököli-utcák*, délről a *Maros*, nyugatról pedig az *ótemető* határolnak. Összesen 43 utca fog a körzetbe tartozni s a jelentős pontosan felfogja tüntetni, hogy ebben a városrészben hány ház, mennyi lakos, hány kereskedő, iparos, gyár vagy egyéb vállalat van, mert ezek az adatok mind mérlegbe esnek az esetleges engedélyezésnél. Sőt a levélszekrények számát is feltünteti, pontosan megjelölve, hány levelet dob naponként bele a közönség, s mi az értéke annak a levéljegynek, amelyet leveleire ragaszt. Érdekes, hogy az ezen a környéken a szekrényekbe dobott bérmentett leveleken naponként 35-45 korona értékű levélybélyeg van. Pontos adatokat fog közölni a posta és távirada-főnökség végre a *Tököli-téri 1-ső* számú gyűjtő-állomás forgalmáról is, amely leginkább igazolja, hogy ezen a környéken nagy szükség van a rendes postahivatalra. A múlt évi forgalom összes adatait már összeállították s eszerint feladtak itt a múlt évben körülbelül 2600 ajánlott levelet, 9000 csomagot, amely küldemények után összesen mintegy 900 korona jutalék esett az ott működő kezelő részére.

Az új postahivatal létesítése, amely minden valószínűség szerint igen rövid időn belül be fog következni, személyszaporítással nem fog járni, mert a kincstár egy postamestert fog szerződötni annak vezetésére.

A legközelebbi napokban teljesen befejeződven az anyaggyűjtés, *Szél Ernő* megfogja tenni felterjesztését a nagyváradi posta- és táviradaigazgatósághoz, mely azt javaslatával együtt a kereskedelmi miniszteriumhoz továbbítja, s így, ha megjárta a hivatalos vargabetűt, egy jogos kívánsága fog csakhamar teljesülésbe menni úgy a postahivatalnak, mint az érdekelt közön égne.

FERENCZ JÓZSEF keserűvilág

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Új vizsgálóbíróhelyettes Aradon.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy az igazságügy-miniszter az aradi kir. törvényszék területére a vizsgálóbíró állandó helyettesül *Lehrmann Viktor* törvényszéki bírót-rendelte ki.

NAPIREND.

Március 14. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Matild — Protestáns naptár: Matild. — Görög-keleti naptár (március 1.): Eudocia. — A nap két 6 óra 19 perckor, nyugszik 6 óra 1 perckor

A Fehér Kezest-egyesület ingyenes orvosi rendelőintézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3-4. Dr. Fodor Odón délelőtt 8-9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12-1 óráig.

Aradi kereselő-egylet. A jégpálya nyitva van reggel 8-11, délután 5-7 óráig.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirat szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Szél-s, hűvös.

Március 16. Diákok próbabálja (Fehér Kereszt.) — Az aradi posta- és távirada altisztek és szolgálak táncvigalma (Kovács és Novotny vendéglő.) — Az aradi Köcsög-egyesület irodalmi szakosztályának zsúrja délután 5 óra-or (Városház.)

Március 17. Az aradi filharmonia-egyesület hangversenye. — Az aradi királyi főgymnasium Petőfi önképzőkörének ünnepsége.

Tavaszi ujdonságok női felöltők és Cosztümökben

RADÓ GYULA áruháza Andrassy-tér (szemben az új minorita templommal.) 785

A Scott-féle Emulsió

minőségében mindig egyforma, mert előállításához mindig a pénzzel, ügyességgel és gondnal megszerzhető legjobb anyagok használtak. A Scott-féle Emulsió készítésénél kizárólag a legfinomabb norvégiai gyógyszerkamajolaj lesz feldolgozva és így a többi alkotórész is mindig csak elsőrendű minőségű. Ennek tulajdonítható, hogy a Scott-féle Emulsió rendkívüli táp- és gyógyerejét az orvos urak is méltatják s ez gyermekeknek és felnőtteknek, valamint a gyöngeség minden elképzelhető esetében mint kitűnő tápszer oly gyakran rendelik. A Scott-féle Emulsió hatásának erejében messze felülmúlja a közönséges csukamajolajat.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy. 4000

SCOTT-féle EMULSIO

minden gyógyszerárban kapható.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

É. (Arad.) Tessék valamelyik könyvkereskedésben megvenni a Magyar Tudományos Akadémia kiadásában megjelent magyar helyesírási kézikönyvet.
N. S. (Arad.) Telbisz Károly dr., udvari tanácsos. Tehát megvan.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 13.

Kínálat és vételkedv jó. Elkelt 40,000 métermézsza jól tartott áron. Amerika 1 magasabb. Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	7.57—7.58	7.56—7.57
Buza októberre	7.90—7.91	7.89—7.89
Rozs áprilisra	6.73—6.74	6.72—6.73
Zab áprilisra	7.65—7.66	7.63—7.64
Új tengeri	5.24—5.25	5.24—5.25

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	692.50
Magyar hitelrészvény	707.75
Rima-Murányi vasmű részvény	567.—
Osztrák-magyar Államvasuti részvény	673.—
Magyar kereskedelmi részvénytársaság	650.25
Salgótarjani kőszénbánya	597.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

Március 13

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban — fillérig; közep páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 141—142 fillérig; fiatal közep páronként 261—320 kilogrammig terjedő súlyban 141—142 fillérig; könnyű páronként 260 kilogrammig terjedő súlyban 141—142 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 200 kilogramm felüli súlyban — fillérig; közep páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertésétszám: Március 9. napján volt készlet 17,583 darab, március 10. napján fölkapott — 18 darab, március 10. napján elszállított — 13 darab március 11. napjára maradt készletben 17,755 darab. A bizott sertésüzlet irányzata: Vátozatlan.

IDEGENEK ARADON.

Március 13

Központi szálloda. Bachruch Miksa kereskedő Temesvár. — Spitz József birtokos Zám. — Körössy Lipót kereskedő és neje Budapest. — Jánosházy

László kir. mérnök Budapest. — Reisz Jenő magánzó Temesvár. — Martics István szőlőbirtokos Magyarád — Koschigg Ferenc gyáros Bécs. — Illés Ernő kereskedő Bécs. — Schinagel József birtokos Debica. — Blatt Fülöp birtokos Krakkó. — Keller Zoltán dr. ügyvéd Budapest. — Schwarcz Ernő főmérnök Budapest. — Schullek Géza ügyvéd Kolozsvár. — Mowulyan Fridrik magánzó Brüsszel. — Riblon N. magánzó Brüsszel. — Buchwald Leó kereskedő Szabadka. — Erdélyi Vince főmérnök Budapest. — Loyan Mór kereskedő Wiesenhal. — Vass Viktor szobrász Budapest. — Schumann Vilmos kereskedő Bécs.

Fehér Kereszt szálloda. Bonczek József gyári felügyelő Vajdahunyad. — Barth Károly számtartó Bánlak. — Kiss Vilmos jegyző Kevermes. — Fogassy Gyula erdőmester Menyháza. — Bárány Imre uradalmi intéző Hédervár. — Szekendy Pál uradalmi intéző Sikula. — Dobos Sándor dr. orvos és neje Budapest. — Szappanos Imre magánzó Budapest. — Gulyás Ferenc hivatalnok Budapest. — Erényi Márton hivatalnok Budapest. — Eichner Tivadar kereskedő Miskolc. — Berényi Mór szállító Temesvár. — Dallos Sándor és családja Zimony. — Csikos Sándor sertéskereskedő Szeged. — Gyenes Lajos sertéskereskedő Szeged. — Niedermayer dr. orvos Bécs. — Mocsáry Pál birtokos Kenderes. — Kupfenstein Nándor gazdatiszt Ujfehértó. — Babes Kornéldr. ügyvéd Budapest. — Kaufman Manó Acsuca. — Zerkovics Manó Acsuca. — Vertheim Lipót utazó Budapest. — Fleischner Róbert utazó Budapest. — Tschek Rikárd utazó Budapest. — Glücksmann Ignác utazó Budapest. — Haderer Emil utazó Budapest. — Pillich Imre utazó Budapest. — László Gyula utazó Budapest. — Benedek Farkas utazó Budapest. — Kolovics Béla utazó Budapest. — Stein Ernő utazó Bécs. — Arnstein Vilmos utazó Bécs. — Sándor Zsigmond utazó Bécs. — Christ Ferdinánd utazó Bécs. — Stern Izidor utazó Bécs. — Schwarcz Ernő utazó Bécs. — Zenger Herman utazó Bécs. — Kovács Mór utazó Bécs. — Kohn Sándor utazó Bécs.

Valódi müncheni Salvátor-sör

husvétig naponként a Központi Szálló

összes termeiben liter, pohár és üvegszámra kapható.

Tisztelettel NAGY LAJOS, szállodás.

Nemzeti Színház.

B) berlet. B) berlet.

Csürrtökön, 1907. évi március hó 14-én:

Szivem.

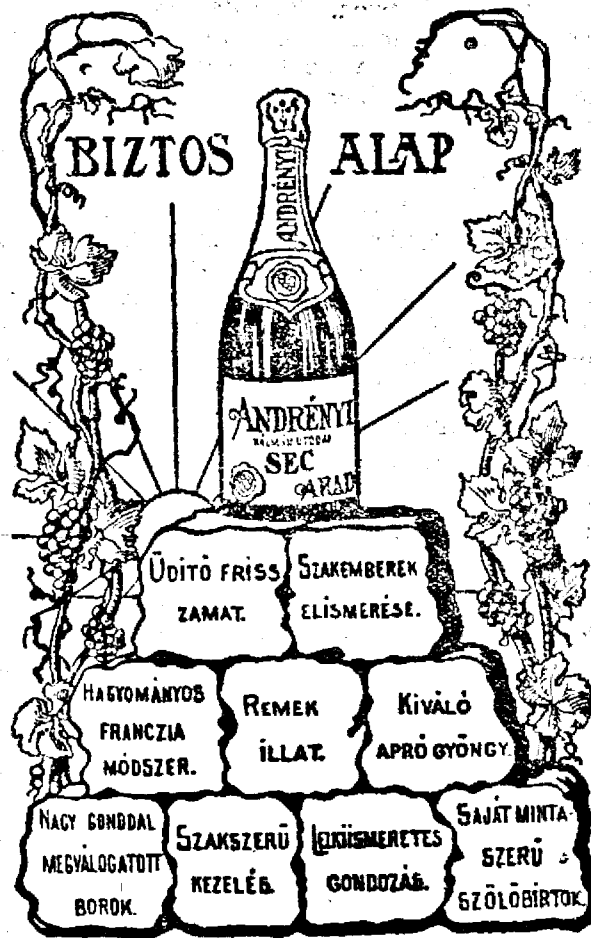
Bohózat 3 felvonásban. Irták: Hennequin és Bi haud. Fordította: Molnár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Grisolles	Szendrei M.	Helene	Körössy Jucl.
Montureux	Várnai J. n.	Chateau	Beregi S.
Antoinette	Novák Iren	Maxim Torey	Déli Lajos.

Közdete este 7 és fél órakor.

NYILTTER.

KNEFFEL KÁROLY és FIAR
VÁSKERESKEDÉS
SALON-FÜTŐSZÉN.
BÜKK-FASZÉN.
KOVÁCS-SZÉN.
TAKARÉKTŰZHELYSZÉN.
LÉGSZESZPIRSZÉN.
HÁZHOZ SZÁLLÍTÁS
MÉRENDÉLÉSEK
szállítójánál
FELMÉRÉSEK
TELLEFON SZÁM 133

Köszén tüzelés
takaréktűzhelyben és kályhában rendkívül hőtartó és jelentékenyen olcsóbb mint a tűzifa.

Hölgyek figyelmébe!!

jobb minőségű női, férfi- és gyermek-harisnyákat, férfi- és gyermek-lábtütyket (Sockerl), női rövid és hosszú cérna- és selyem-keztütyket, matröz- ingeket stb. stb. e szakmába vágó cikkeket. Ezuttal bátor vagyok megjegyezni, hogy feltétlen szabott áraink mellett, a legolcsóbb árakat szabtam, úgy, hogy e tekintetben bárkivel felveszem a versenyt. — Midőnkérem üzletem szíves megtekintését, vagyok kiváló tisztelettel.

3 szó! Bársony. Harisnya. Szabadság-tér.

Tiszteletteljesen tudatom a mélyen tisztelt hölgyközönséggel, hogy helyben, Szabadság-tér 17. szám alatt **harisnya-, kötött- és szövött-áru üzletet nyitottam**, ahol a legnagyobb választékban tartok raktáron leg- gyermek-lábtütyket (Sockerl), női rövid és hosszú cérna- és selyem-keztütyket, matröz- ingeket stb. stb. e szakmába vágó cikkeket. Ezuttal bátor vagyok megjegyezni, hogy feltétlen szabott áraink mellett, a legolcsóbb árakat szabtam, úgy, hogy e tekintetben bárkivel felveszem a versenyt. — Midőnkérem üzletem szíves megtekintését, vagyok kiváló tisztelettel.

Bársony Andor, harisnya-nagykereskedő.

Menyasszonyok figyelmébe!

12 személyes üvegkészlet 100 drb. Frt. 25.
 Finom gravírozott üvegből: K. 50.
 3 Vizes üveg
 8 Boros „
 2 Likör „
 12 coznacv. likörpohár
 12 Tokaji boros pohár
 12 Vörös boros „

12 Söröstübler
 18 Vizespohár
 12 Boros pohár
 1 Gyümölcsállvány
 1 Befőttestál
 12 üvegtányér

Legfinomabb minőségű porcellánok:

Étkező készlet 6 szem. 26 db. Frt. 6.50-tól
 feljebb.
 12 személyes étkezészet 80 drból } Frt.
 12 „ kávékészlet 15 „ } 62.50
 12 „ tea 15 „ } K. 125.
 12 „ mokka 15 „ }
 Összesen 125 darab

Rendkívül olcsó mosdó-
 készletek, Villany, lég-
 szesz, benoidgáz és egyéb
 csillárok. Esküvői aján-
 dékok, Valódi nikkel főző
 és díszedények stb. stb.

Gebhart Testvéreknel

ARADON.
 Andrássy-tér 4. (Pannónia-szálloda.)
 Üveg, porcellán, tükör, képkeret,
 lámpa és csillár üzlet — Üvegezési
 vállalat. Vidéki megrendelések pon-
 tosan eszközöltetnek. 224

4401—1907.

Hirdetmény.

Az 1902. évi 27296 — 645. számú
 közgyűlési határozat alapján köz-
 hírré teszem, hogy az Aradon üz-
 lettel és állandó lakással nem bíró
 és nem magyar honos vas- és por-

cellán kereskedők országos vásá-
 rók alkalmával csak a Ferenc-té-
 ren telepedhetnek le és csak sár-
 rakban árusíthatnak.

Arad, 1907. évi március hó 12.

Sarlot,
 főkapitány.

Telefon szám 184. Mosóintézet átvétel! Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fen-
 álló és teljes megalégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

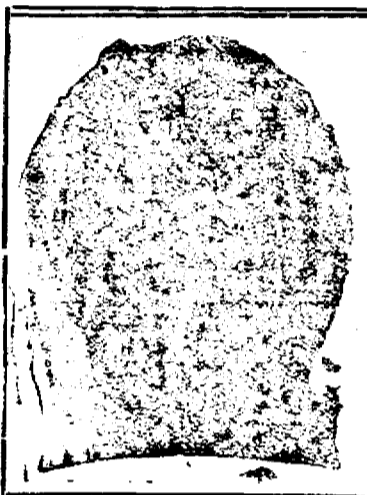
Antich Lajos-utca 2. szám átvettém és annak szakszerű kezelését személye-
 sen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást
 házilag kezeli, minden vegyszer mellőzésevel, kizárólagosan kézimó-
 nással, melyek következtében a ruha nincs kitéve időelötti romlásnak.
 Sok éven át szerzett tapasztalásom reméli engedni, hogy kifogástalan munka
 szállításával ki fogom érdemelni a megrendelőim feltetlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

753

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Antich Lajos-utca 2. szám.

Sok millió előkelő
 urhölgy használja a
 világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely szívtalan, ártalmatlan a rögtön készíti.

A Földes-féle MARGIT-CREMET gyorsan és biztosan ható
 ártalmatlan szappanok, májoltók, bőrtisztítók, pattan-
 ások, kiütések s mindennemű bőrhibák ellen. A világ
 legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek an-
 nak páratlan és csodás hatásáról. Egy tőlegy alkalmazása után
 erőt mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 808

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában.

Van szerencsém a becses közönségnek tuda-
 másul adni, hogy a

Deák Ferenc-utca 33. sz. a.

új modern

pék-üzletet

nyitottam.

Tudomásul adom, hogy itten minden nap tiszta
 tejjel és bivaly-vajjal készült izletes **sütemények**
 kaphatók. Minden nap friss, jóízű **krumplis-ke-
 nyér** is, finom **teasütemény** és karlsbadi mód
 szerint készült vajas, tejes és vizes **kétszersült**
 is olcsón kapható. Ugyanitt lehet **minden dé-
 előtt kenyert** és kalácsot **sütni**. Kapható első-
 rendű **tejes-kenyér**.

A nagyérdemű közönség b. partfogásáért ese-
 dezom. 639

Tisztelettel

Ehrman Henrik.

KOCH DÁNIEL

kerékpár, varrógép és Gramophonok nagy raktára.
 Villanyvilágítás és telefon berendezések vállalata.

Gramophonok

kedvező fizetési feltételek mel-
 lett kapható. — Nagy válasz-
 ték legújabb felvételű Gramo-
 phon-lemezekben.

Elvállal

házi csengő- és villanyvilági-
 tási berendezéseket valamint
 azok jókarban tartását. Szál-
 lit ventillátorokat és motorokat

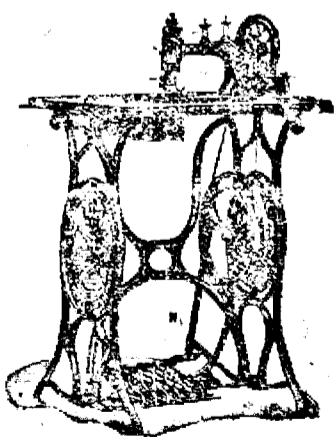
Kerékpárok

csakis jó és elsőrendű minő-
 ségűek, valamint ezek alkat-
 részeiből állandó nagy raktár
 — van készletben. —

KERÉKPÁR, VARRÓGÉP ÉS GRAMOPHON

kedvező fizetési feltételek mellett kapható.

— Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek. —

766

Nagy javító-műhely!

Telefon 440. sz.

URAK!!!

Öltöny és felöltő szöveteket előnyö-
 sen csak a kizárólagos posztó gyári
 raktárban vásárolhatnak.

Nagy megtakarítás!

Szolid kiszolgálás!

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon sz. 475.

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható
Pollak Sándor

körkémence téglagyárában
Mikalakán, a Radnai-út végén.

A motoros vasút megálló helye.
Városi telefon 206. — Gyári telefon 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. irodámban, vagy Maros-utcai lakásomon. A téglát vám és fuvarmentesen házhoz szállítom. — A gyárba saját új mű utam vezet. Nagy raktár saját gyártmányu hornyolt és kupola cserépekben, flaster-, kút- és facon-téglákban.

Uri szabó:

Fábián Sándor Arad,

az arad-hegyaljai motoros és aradi és csanádi egyesült vasutak egyenruha szállítója.

Variassy-utca 2. szám.

(Orczy-utca sarok.)
A legnagyobb szakértelemmel készít a legrégebb kortól a jelenig: magyar dísz (gála) ruhákat, kép szerinti is. mágnások, főispánok, országgy. képviselők és kir. anyakönyvvezetők részére, ugyisztén sportruhákat is.

Mindennemű katonai, pénzügyeri, vas-úti és intézeti egyenruhákat, polgári ruhákat a legújabb angol és francia szövetekből, a legutolsó divat szerint, mérsékelt árák mellett.

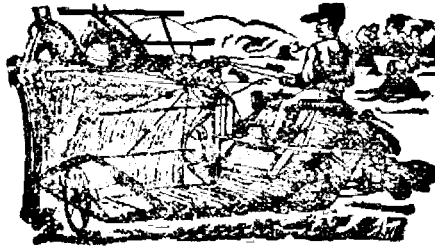
Kiváló tisztelettel

Fábián Sándor.

Kérem szives értesítést, hogy gazdag mintagyűjteményemmel mikor tgyem tiszteletet.

„Noxon“ Canada-kaszáló-gépeket

elsőrendű gyártmányt,
Kévekötőket
Arató-gépeket,
Fűkaszálókat

melyek kifogástalanul dolgoznak, szállítanak
MAYFARTH PH. és Tsa Bécs, II.

gépgyára és vasöntődeje
M. m. Frankfurt, Berlin, Páris.
Képes árjegyzékek ingyen és bérmentesen. 399

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. I. áll. tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.)

nyugdíj jogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyisztén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácssal szolgál.
Válaszbélyeg csatolandó. 471

Ha köszvényben, reumában, ischiásban szenved vegyen egy üveg
Dr. Fleisch-féle
köszvény-szeszt,

mely csúzt, köszvény, reumát, kéz-, láb-, hát- és derekfájást, kezek és lábak gyengoségét, fájdalmakat és dagadtatokat biztosan gyógyít. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető kapható

Dr. FLEISCH E. M.

„Magyar korona“ gyógyszerárában
Győr, Baross-ut 24. szám.
Mafel deciliteres üveg a a 2 kor. Huzamosabb használatra van „Családi“ üveg ára 5 kor. 3 kis, vagy 2 „Családi“ üveg rendelkezésénél már bérmentve utánvétel keltjük. 160

Ifj. Kopetkó

Károly

Arad, Westzer János-u. 2.

(Minorita-palota.) 147

Tavaszi bevásárlási utamról visszaérve van szerencsém a nagyérdemű vevőközönség szives tudomására hozni, hogy tavaszi és nyári újdonságok megérkeztek: **Blouse kelmék, új costum kelmék, új blouse zephierek, divatos blouse selymek, gyönyörű szép delainok, ruhavásznak órlási választékban.**

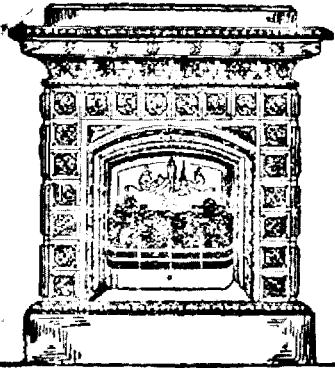
Mintákat vidékre bérmentve küldök.

Városi és megyei telefon 477.

Alapított 1869
Megyei és városi telefon 389.

Agyagáru és kályhagyár Arad, Halász-utca.

Ajánlja saját a legjobb tűzmentes agyagból készült
cserépkályháit és kandalóit

minden kivételben, ugyisztén **takarék-tűzhelyek és fürdőkádak kifalazását, nemkülönben központi fűtések berendezését** bármely rendszer szerint.

Továbbá minden a kályhás iparhoz tartozó **javitások vagy átalakítások** megbízható szakképzett szerelők által pontosan és gyorsan, a lehető legjutányosabb árban végeztetnek úgy nyírbán, mint vidéken.

Ö-szes cserépkályhám bármely rendszerű vesbetéttel mint **gyorsmelegítő** kivételre felszerelhető, nemkülönben Maidingen rendszer szerinti fekete vagy pirosen fűtésre mint töltőkályha felállítható.

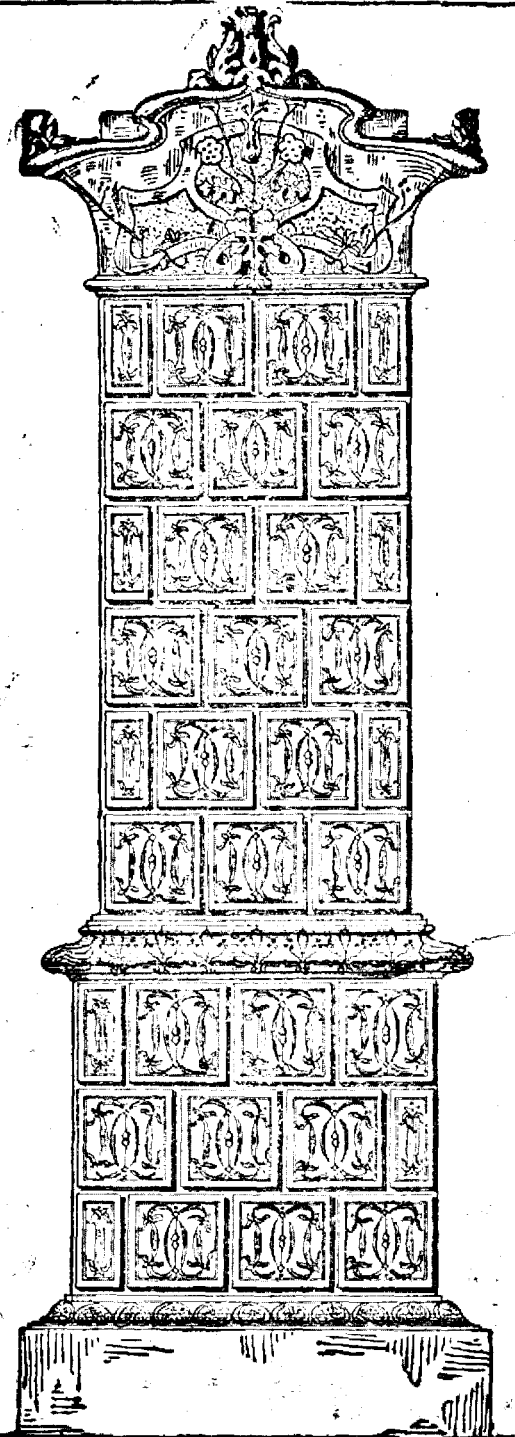
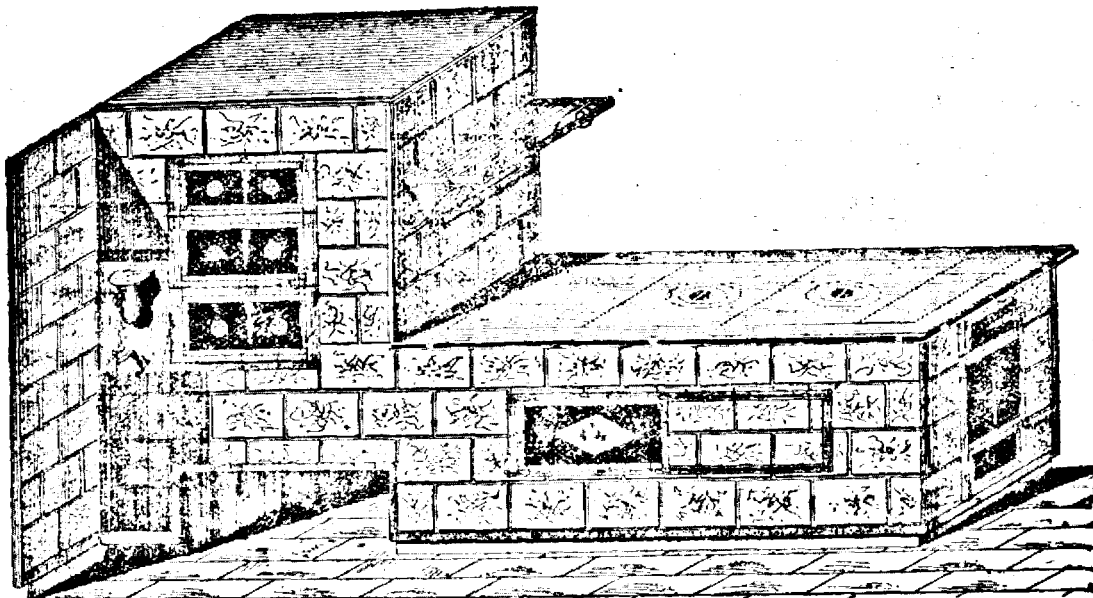
B. megbízását kérve, maradtam 188

kiváló tisztelettel

BALOGH DÁVID

kályhás-mester.

Képes mintakönyv kérésre bárkinek bérmentve megküldetik.

Kilényi C. és Társa

divat-, kézmű-, rövidaru és fehérnemű

új áruháza

a József főherceg uton megnyit.

24 évig az aréna épületben volt üzletünk a folytonos házber emelés miatt

József főherceg-ut 11. szám alá

[Müller-házba]

helyeztük át.

A mostani sokkal olcsóbb házba miatt abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a melyen tisztelt vevőinket sokkal olcsóbban szolgálhatjuk ki, mint azelőtt.

Magunkat a n. e. közönség szives pártfogásába ajánljuk kiváló tisztelettel

KILENYI C. és TÁRSA a „Kék golyó”-hoz.

József főherceg-ut 11. 428

Egy jóforgalmu

szatócs-

üzlet

italméréssel egybekötve, kedvező feltételek mellett május 1-re, szükség esetén

azonnal átadó.

Cím a kiadóhivatalban. 784

Nem kell London. Nem kell Páris. Nem kell Bécs. Nem kell Budapest!

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték utáni

CIPŐKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER M. A. UTÓDA

orthopéd és divat cipészetében

ARAD, Szabadság-tér 4 szám.

Szűk különös figyelmébe ajánlom orthopéd-gyógycipőmet, melyek megátalják a lábfej fejlődését. Gyermekeknek, ugyazintén felnőtteknek a legkényesebb eredményeket értem el, amit a orvos ellenőrzés tanúsít. Készíték a valódi amerikai formájú cipőket, meg nem különbözethetőt a szép cipőket. B. megrendeléseiket levelemre tisztelettel

SEELINGER M. A. UTÓDA

az aradi Nemzeti Színház szálitója 641

175 darab

pontos járatu ezüst

zsebórát

minden elfogadható árban elárusít

Schwimmer-cég

Arad, 802

Szabadság-tér 5-6. szám alatt.

Pölzl kávéház

mellett

Fekedtség, e'nyálkásodás ellen

kiváló jó hatásu a valódi

HAJDU MELL TEA.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kis gyermekek köhögése ellen a legjobb hatásu a

GYERMEK-SZIRUP.

Egy üveg ára 60 fillér.

Láz, váltóláz, hideglelés ellen gyermekek a legszívesebben veszik a Rozsnyay-féle valódi chinin cukorkát.

Nem keserű! Csak a valódi készítményt fogadjuk el. 1 doboz 10 darabban 1 kor.

Kap ato egyedül:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárában

458

Arad, Szabadság-tér.

Asszonyok és leányok

el vannak ragadtatva

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibircs,

bőrvörösséget és mindennemű arctisztatlanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni hygienicus kiállitáson nagy aranyérmekkel, keszttel és diszoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya szappan 70 fillér, Ibolya tej 1 kor. és Ibolya hölgypor 1 korona 20 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól!

A bevasárlásnál csakis Hajós-féle aradi ké készítményeket tessék kérni és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél:

53

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben,

továbbá Földes Kálmán, Kossuth Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán, Berger Gyula gyógyszer-táraknál és Vojtek és Walez droguáriájában.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására adni, hogy a párisi és bécsi tanulmányutamból visszaérkeztem és

Andrassy-tér 8. sz. alatt

ajtó 5. Gebhart-ház egy

női kalap és díszítő

termet

nyitottam

és e szakmában mindent a legszébb és legizlésebben készitek. Ugyazintán állandóan raktáron tartok kész női kalapokat.

Javitásokat gyorsan és pontosan eszközölök. 564

Tisztelettel

Fischer Dóra,

Andrassy-tér 8. szám.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,

gomb, bojtok

és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden e szakba vágó munkát a leggyorsabban készit. 682

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legszépbb kivitel s a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis lábakra ortopéd-cipők elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti bakkanos vagy eszma elkészítését elvállalom, azon reményvel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel

Wolf János.

586

női kalap divat-terem!

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy Aradon Deák Ferencz-utca 2. szám alatt (Sebesyház) egy, a mai kor és modern izlés minden követelményének megfelelő.

női kalap divat-termet nyitottam

Üzletemben a legelőkelőbb czégek-től kikerült és legszépbb kivitelű modelleket állandóan raktáron tartom.

Állandó és a legnagyobb választék gyászkalapokban.

Átalakítások és minden e szakmába vágó munkálatok jutányosan és pontosan végeztetnek.

Videki megrendeléseket a legmesszebb menő körültekintéssel eszközölök. 719

Szives pártfogást kér

AMTMANN ANNA

Arad, Deák Ferencz-utca 2.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Még 9 évig adómentes ház,**

3 utcai, 1 előszoba, üvegezett veranda, folyosó stb. parkos udvar és kert eladó, esetleg bérbeadó. Knézich Károly-utca 13. 779

Tiszta vérű fekete angol kan

sértés fedezésre található Draskovics Ferencnél külváros Választó-utca 1. Ugyanott angol malacok is kaphatók. 710

3 szobás utcai lakás

vízvezetékekkel 200 frtért májustól kiadó. Értekezhetni 1-2 óráig Kossuth-utca 54. 744

Szőllőkaró

hét láb hosszú, szép erős tölgyfából, bármely vasutállomásra szállítva megrendelhető Kaufmann Jakabnál, Gyorokon. 771

Eladó

15 ezer darab 5 sukkos tölgyfakaró, 1000 darabonként waggonba rakva 44 korona. — Értekezhetni Gallffy Gábornál, Guraszádon, Hunyadmegye. 759

Hirdetés.

Elvállalok fehérnemű varrást, újat, javítást, stopolást és házi ruha készítését. Kegyes pártfogásért esd Szántó Józsefné, Választó-u. 44.

Több száz

rongált dobozu levélpapírt minden elfogadható árban árusítok. Veszek könyvtárakat. — **Kerpel Izsó** könyvkereskedő. 356

Egy használt,

jó karban lévő könnyű hintó megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 780

Francia „Blouse Albu.”

180 legújabb eredeti francia divatképpel 1 korona 50 fillérért kapható **Ingusz I. és Fia** könyvkereskedésében Arad. Telefon 517. 361

Egy billiard asztal,

képek és fogások jutányos áron eladók. Bővebbet Teleki-utca 15. szám alatt, a gondnoknál.

Üzletnek vagy műhelynek

alkalmas sarok utcai helyiség lakással együtt kiadó. — Bővebbet Aranykéz-utca 20. szám.

Kiadó!

2 szoba és konyhából álló (garzonlakás) május 1-től kiadó. Bővebbet Kohn József házmesterénél, Battliány-utca 32. sz. 792

Egy jó karban lévő zongora

költözés miatt jutányos árban eladó. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 815

Egy ügyes rikkancs, ki egy

esti lap árusítását elvállalná, alkalmazást nyerhet.

Hónapos szobát

keresek e hó 15-re a Szabadságtér közvetlen közelében. Kellékek: utcai, teljesen külön bejárattal, tiszta és csinos legyen. Ajánlatok minél előbb Kényelmes jellegre a kiadóhivatalba küldendők.

Harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. sz.

(Fischer Eliz palotában.)

A t. közönség rendelkezésére áll. 800

Eladó!

Orczy-utca 11. és Perényi-utca 1-ik számú ház betegség miatt eladók. Fizetési feltételek a legkedvezőbbek! Vételhez 8 ezer korona készpénz elegendő. — Felvilágosítást nyújt a házban a háztulajdonos, esetleg levélben Békés-Csabán, Keresztes Ferenc, vezérigazgató. 797

Maszni János

építész és építő-mester műszaki irodája
Arad, Andrássy-tér 8.
(Templommal szemben.)

Elfogad az építészet terén előforduló mindennemű

irodai és kivitelezési munkát.

Tervezéseket a legmodernebb stílusban, valamint költségvetés-számításokat kívánatra készítik.

Az építészet terén mindennemű felvilágosításokkal szolgálnak.

Vázlat terveket ingyen készítenek.

Tisztelettel

Maszni János,
építész. 103

Hopp Károly

műszaki irodája

Arad, Széchenyi-utca 3. sz.

Tervezése és kivitelezése:

vizellátás és világítási,

valamint

mórtotelepeknek, stb.

Elsőrendű különlegességi

* gyárak képviselősege. * 455

női divat terméket nyitottam.

Budapestben a mai kor igényeinek teljesen megfelelő ilyenmű üzletem elegendő garanciát nyújt arra, hogy csakis a legújabb divatu, legjobb kiállítású ruhadarabok kerüljenek ki, miért is remélem, hogy a helybeli közönség becses bizalmával megszerencsésítek.

Női divat termékekben minden elképzelhető női ruhák készíttetnek, és csupán a megrendelések és próbálások egy szakképzett férfi által eszközöltetnek Aradon, míg a ruha budapesti elsőrendű munkásaim által lesz elkészítve.

Még midőn megjegyzem, hogy áram a lehető legjutányosabbak, maradok magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva

Kiváló tisztelettel

697

Kocsis Pál.

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszélő tehetségtel urak állardó a kalmazást kaphatnak egy könnyen eladható házi ezik eladására. Pénzboszorók óvadékkal kerestek. Ajánlatok „K. G. IGO.” jellel a kiadóhivatalba kéretnek. 465

Vasutasoknak!

és a kiknek szüksége van pontos órára, az javitassa óráját feltétlenül

Kepes M.

chronometter és műórásnál

ARADON, Asztalos Mándor-utca 5. szám alatt, ahol bármilyen (speciál) óra 3 évi jótállással lesz pontosan javítva és szabályozva. 192

A ki jó

zsmatos, igen finom Rumot akar készíteni, legyen 80 fillérért egy üveg 288

Rumkivonatot.

Ebből a rajta lévő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznél.

Megérkeztek a béli divat-újdonságok!

Brunner Béla

ári divat- és kőnológosságok üzlete

Arad, Szabadság-tér 20. sz.

(Forray-u. sarok, gróf Nádasdy-palota)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát hol a legszébb és legdivatosabb béli ingek, gallérok, bérelők, nyakbendők, kezttyúk, selyem zsebkeudők, harisnyák, stb. újdonságok kaphatók.

Legszébb béli toll-, selyem-, gazd-legezők kiállításán melyen lezállított áron.

Nagyszerű választék francia és angol illatszer különlegességekben.

Olcsó árak! — Pontos kiszolgálás!

Videki megrendelések azonnal elintéztetnek. 138

1027—1907. pm.

Hirdetmény.

A mészáros és hentes iparosok országos congresszusa Budapestén 1907. évi március hó 31-én s a következő napokon fog megtartatni.

A congresszuson részt venni szándékozókát értesitem, hogy a congresszus tárgysorozatát úgy a részvétel feltételeit hivatalomban a hivatalos órák alatt betekinthezik s ugyanott a jelentkezési ívet is aláírhatják.

Aradon, 1907. évi március hó 11-én.

Varjasz,
polgármester.